

Slekt og Data

MEDLEMSBLAD FOR DIS-NORGE
ÅRGANG 14 - NR 1 - 2003

DIS-Norge i nye lokaler s. 5

Slektskolen del 10 s. 8

Bildeskolen del 2 s. 12

ISSN 0803-0510

DIS

Jan Eri (styreansvarlig)
Arnt Egil Ursin (nestleder)
Per Steinar Håklev (kasserer)
Åse Wethal Holen (kontoret)

Lars Løberg (leder)
Norunn Klettum (styreansvarlig)
Finn Holden
Kjell Helge Moe

Rolf Bjerke Holte (leder)
Alf Christophersen
Ole-Johan Kippenbroeck
Otto Jørgensen
+ lokale kontakter

Vidar Øverlie (leder, styreansv.)
Dagfinn Andreassen
Steinar Oddenes
Viggo Eide
Jan Eivind Braaten
Jan Solberg

Ole Harald Flåten
(red, slekt-og-data@disnorge.no)
Osvald Gilje (styreansvarlig)
Jan M. Keus
Finn Holden (ass. redaktør,
historie, slektsfaglig)
Sølvi Arntzen (etterlysninger)
Eirik Nord (lokallag)
Ole Bjørn Darrud (slektsprogr.)
Knut Winje (bilder)

Lars Nygaard (leder)
Sølvi Arntzen (styreansvarlig)
Gunnar Borvik
Knut Egil Hamre
Odd Marthinsen
Frank Stenslie
Tone E. Moseid
Renathe-Johanne Wågenes
Einar Aasprong
Gunnar Aase

Lars Nygaard (leder)
Jan Eri (styreansvarlig)
Alf Christophersen
Helge Haugland
Thor-Arne Landsverk
Anne Mette Bjørgan
Otto Jørgensen
Einar Balle
Rolf B. Holte
Geir Thorud
Asle Jonassen

Arnt Egil Ursin (leder, styreansv.)
Bjørn Strøm
Arne Langeland

Ole Bjørn Darrud (leder)
Leif Biberg Kristensen (styreansv.)
Bjørn Strøm
Morten Dreier
Liv Marit Haakenstad
Kjell Helge Moe
Gunnar Venaas

Jan Eri
Leder DIS-Norge

Lederspaltten

AUGUSTUS 1.0 LANSERES!

Når dette leses er Augustus versjon 1.0 sannsynligvis lansert. Ved at et moderne Windows-basert registreringsprogram for kilderegistrering er tilgjengelig skulle en av de viktigste begrensningene for fremdriften i registreringsarbeidet være fjernet. Programmet er utviklet av Jan Kjetil Andersen i tett samarbeid med DIS-Norges aktivitetsutvalg for kilderegistrering, og det er fritt tilgjengelig for DIS-Norges medlemmer og andre som deltar aktivt i kilderegistreringsarbeid i regi av DIS-Norge. Ta kontakt med kilderegistreringskoordinator i ditt lokallag for nærmere informasjon.

Etterhvert som rutinene rundt samarbeidsavtalen med Riksarkivaren fungerer bedre og bedre har flaskehalsene blitt fjernet en etter en. Det ser nå ut til at den viktigste begrensningen er korrekturlesingen. Stadig mer materiell kopieres opp, og mye er nå også registrert, men venter fortsatt på korrekturlesing før det kan publiseres i Digitalarkivet. Jeg vil derfor oppfordre registreringsgruppene til å prioritere denne viktige delen av arbeidet, slik at ikke arbeidet blir liggende halvferdig. I tillegg til lokallagene som er nevnt tidligere har nå også DIS-Vest-Agder og DIS-Aust-Agder startet opp kilderegistreringsaktivitet.

NY "PRATETJENESTE" - IRC

For en tid tilbake installerte vi støtte for "pratetjenesten" IRC på vår Internett-server LinDIS (som du kan lese mer om annet sted i bladet). IRC er en "pratetjeneste" eller meldingstjeneste der alt du skriver blir synlig for andre som deltar på samme kanal med en gang du trykker "Enter"-knappen. Denne kommunikasjonsformen kan kanskje best sammenlignes med telefonmøte, men man bruker altså tastatur i stedet for stemme. Vi har klargjort en løsning som gjør at du kan prøvekjøre tjenesten uten å installere ekstra programvare på din egen PC. Gå til www.dis-norge.no/irc/, velg alternativ 1 og tast inn navnet ditt som anvist, så er du i gang på kanalen #slektsprat.

IRC var først og fremst tenkt brukt av lokallagsstyrer og aktivitetsutvalg som et alternativ til f.eks. telefonmøter, men etter flere oppfordringer har vi bestemt oss for å gjøre tjenesten tilgjengelig for alle medlemmer. Dersom responsen blir god vil dette kunne bli et permanent tilbud.

"GENEALOGISKE RESSURSER"

Er det lenge siden du har vært innom lenkesamlingen vår, Genealogiske Ressurser, på www.dis-norge.no/genress/? I så fall kan være vel anvendt tid å avlegge denne nå sterkt omarbeidede tjenesten et besøk. Ikke bare er det den største samlingen av lenker for slektforskere i Norge, den har også fått en hel masse tilleggfunksjonalitet. Du

kan nå foreta fritekstsøk i hele samlingen, du får lister over de mest populære, over de nyeste og over de sist brukte lenkene. Du kan også registrere deg som innehaver av en kilde og oppgi at du er villig til å gjøre oppslag for andre.

"Lenkejengen" Einar Balle og Torleif Haugødegård har gjort en kjempejobb med moderniseringen av denne tjenesten!

HISTORISKE KART FOR NEDLASTING

De som følger vår e-postliste DISforum vil allerede vite at det nå er mulig for medlemmer å laste ned skannede verjoner av amtskartene fra vår hjemmeside (under Slektsfaglig stoff) for bruk i egne publikasjoner. Dette som et resultat av foreningens samarbeid med Statens kartverk.

I tillegg lanserer kartverket i disse dager en ny versjon av nett-tjenesten Norgesglasset som også inneholder disse kartene, og da med mulighet for å søke etter stedsnavn, velge kartutsnitt og mye annet.

KONTORLEDEREN SKIFTER BEITE

Etter et drøyt år som kontorleder hos DIS-Norge takker Knut Felberg for seg. Vi ønsker ham lykke til i ny stilling hos IOM.

Med den automatisering som gradvis har skjedd med medlemshåndteringen de siste årene er minimumskravet til bemanning blitt noe redusert, og inntil videre vil Åse Wethal Holen bemanne kontoret alene med 60% stilling.

BERETNINGER, PLANER OG VISJONER

det er som kjent to år mellom hvert landsmøte i DIS-Norge. Selv om det ikke er landsmøte i år skriver styret sin årsberetning med regnskapsrapport, og dette vil bli publisert under "medlemsinformasjon" på våre websider. Likedan vil virksomhetsplanene fra aktivitetsutvalgene (AU) bli oppdatert, og nye versjoner publisert. Disse ligger under "aktiviteter" i DISadmin.

I tillegg til de detaljerte virksomhetsplanene for hvert AU har styret begynt å arbeide med grunnlaget for en overordnet plan med en visjon for foreningen. Dette vil være et av temaene som skal drøftes på foreningens tillitsmannskonferanse på Hurdal 5.-6. april.

HUSK: DIS-KONTORET FLYTTER

I en tid da flere og flere slektsforskere bruker GPS som et av sine teknologiske hjelpemidler minner om at vi i april flytter til nord 59 grd. 55 min. 5.3 sek., øst 10 grd. 44 min. 37.6 sek. (WGS84)? Det tilsvarer Ullevålsveien 1 i Oslo, sjekk vår hjemmeside for oppdatert informasjon før du avlegger oss besøk :-)

Jan E. leder@disnorge.no

DIS-Norges styre

Leder

Jan Eri
Reverudåsen 55A, 1341 Slependen
Telefon 67 55 96 97 - leder@disnorge.no

Nestleder

Arnt Egil Ursin
Grindstuveien 53, 1349 Rykkin
Telefon 67 13 28 19 - nestleder@disnorge.no

Kasserer

Per Steinar Håklev
Vestaveien 46, 1476 Rasta
Telefon 67 90 65 48 - kasserer@disnorge.no

Styremedlemmer

Vidar Øverlie
ONP/PT, Petroleum Development Oman
PO Box 81, Muscat 113, Oman
overlie@xtra.co.nz

Norunn Klettum
Tyristubveien 19, 0687 Oslo
Telefon 22 76 06 10 - klettum@online.no

Tharald Moen
Seljebakken 7A, 4844 Arendal
Telefon 37 02 32 89 - tharald@hobbyas.no

Osvald Gilje
Røykås Terrasse 100, 1476 Rasta
Telefon 67 90 46 35 - ogilje@online.no

Søvi Arntzen
Bjørndalsgrend 9, 5171 Loddefjord
Telefon 55 26 65 51 - solarnt@online.no

Leif Biber Kristensen
Nils Kirkeruds vei 8B, 1339 Vøyenenga
Telefon 67 13 22 64 - leifkris@alfanett.no

Vara

1. Bjørn Strøm
PB 124 Grorud, 0905 Oslo
Telefon 90 20 51 83 - bjorn@stromfam.com

2. Nanna Kristine Egidius
Kaldor gard, 2636 Øyer
Telefon 61 27 72 10 - nanna@kaldor.no

3. Kjell Henry Skåden
Slettebakksveien 86, 5093 Bergen
Telefon 55 29 92 62 - kjell.skaaden@c2i.net

Valgkomité

Alf Christophersen
Jan Solberg
Lars Nygaard
Lars Harald Alstadsæter

Distreff adresse

se www.disnorge.no/distreff/
for lokale kontakter
Alf Christophersen
4909 Songe
distreff@disnorge.no
Telefon 37 16 42 09 p, 22 85 13 27 a

På kontoret

Åse Wethal Holen
Kontortid 9-15
Telefon 22 36 11 22
Fax 22 36 11 23
Epost: kontor@disnorge.no
www.disnorge.no

redaktørens kommentar

Skal vi måtte risikere å betale for bruk av bibliotekene i framtida? Det kan virke slik når vi leser forslaget til ny biblioteklov.

I tillegg skal det ikke lenger være lovpålagt med bibliotek i kommunen. Aner vi et nytt offer for den dårlige kommuneøkonomien?

Bibliotekene er viktige, ikke bare for slektsgranskere. Vern om biblioteket ditt!

Ole Harald Flåten
Redaktør

Slekt og Data tar gjerne i mot stoff og forslag til stoff fra medlemmene. Vi kan ikke garantere at innsendt materiale vil bli benyttet og vi forbeholder oss retten til å korte ned og redigere innsendte bidrag. Stoff som sendes inn til bladets DISkusjonssider står helt og fullt for innsenderens mening og vil bli benyttet i den utstrekning plassen tillater det. Vi oppfordrer til å skrive kort. Innlegg som strider mot «god folkeskikk» vil ikke bli benyttet.

Arrangementer meldes inn til DIS-Norges hjemmesider og skal ikke sendes redaksjonen.

Etterlysninger sendes til DIS-Norge eller på e-post til etterlysning@disnorge.no

Foto skannes i 300 dpi og lagres i høyeste jpg-oppløsning og sendes sd-foto@disnorge.no
NB! Store filer (over 2 Mb brennes på CD eller sendes i original til DIS-kontoret)

I dette nummeret kan du lese mer om:

2 Oversikt over organisasjonen	23 Arbeidsjernet LinDIS
3 Lederspaltene	24 Historiske kart på Internett
4 Redaktørens kommentar	25 Foreningsinformasjon
4 Innhold	26 Martin Andreas Udbye
5 Ullevålsveien 1	28 Nye bøker
6 Har ikke den norske kongefamilien slektsnavn?	29 Bokfest i gamlebyen i Fredrikstad
7 Medlemstilbud	30 DISkusjon
8 Slektskolen del 10	32 Etterlysninger
10 Slekten Holmboe gjennom 400 år	34 Nordisk Slektsforskerstreff 2003
12 Bildeskolen del 2	35 Kalender
16 Gedkom import og eksport	36 Amerikareiser
	36 Augustus kommer

FORSIDE:

Bilder fra de nye «slektslokalerne» i Oslo, Ullevålsveien 1, med fornøyde ansatte og til-litsvalgte.
Bildene er tatt av Jan Eri og behandlet av Knut Winje

NESTE NUMMER

sendes ut i mai. Siste frist for levering av stoff er 22. april.

REDAKTØR

Ole Harald Flåten
slekt-og-data@disnorge.no

Redaksjonsmedarbeidere:

Jan M. Keus, keus@c2i.net
Ole Bjørn Darrud, Ole.Darrud@canaldigital.no
Finn Holden, sd-historie@disnorge.no
Siri Risset, sd-data@disnorge.no
Søvi Arntzen, etterlysning@disnorge.no
Eirik Nord, eir-nord@online.no
Knut Winje, sd-foto@disnorge.no
Osvald Gilje, ogilje@online.no

BLADETS ADRESSE:

Postboks 29 Bryn, 0611 OSLO

E-post:

DISredaksjon-L@rootsweb.com

OPPLAG: 9.000

Abonnement for bibliotek og liknende institusjoner kan tegnes for kr 200,- pr. år.

ANNONSERING:

Annonser kan tegnes ved henvendelse til kontoret.

TRYKK:

Stens Trykkeri AS, Dilling

Nye kontorlokaler

Ullevålsveien 1

Til høyre ses trappen opp til St. Olavs kirke. Bak trappen ses Kunstindustrimuseet.

I lengre tid har Norsk Slektshistorisk Forening (NSF) vært på jakt etter nye lokaler etter å ha blitt sagt opp fra lokalene i Akersgata. Lokallaget DIS-Oslo/Akershus har hittil hatt kontor i Oslo byarkiv, som har ønsket å få lokalet tilbake til eget bruk. Et samarbeid om felles lokaler ville kunne gi et bedre tilbud til slektsforskere i regionen. Etableringen av et slikt slektsforskningssenter kan ha synergieffekter for slektsforskere over hele landet, noe også DIS-Norge ønsket å bidra til.

av Finn Holden

Etter måneders leting fant de lokaler i Ullevålsveien 1, og i januar/februar 2003 flyttet NSF og DIS-Oslo/Akershus inn, DIS-Norge kommer etter i april. Lokalene ligger i en tidligere hjørneleilighet i annen etasje i en gård fra 1872. Huset ligger rett overfor St. Olavs kirke og Kunstindustrimuseet og nedenfor Vår Frelses gravlund og Oslo Katedralskole, altså svært sentralt. Kontorene ligger over Bjørn Ringstrøms Antikvariat.

NSF leier to rom til bibliotek og kontor, lokallaget et lite kontor, og DIS-Norge et større kontor. Det store hjørneværelset, den tidligere stuen i leiligheten, leies av NSF og DIS-Oslo/Akershus til møterom til seminarer og mindre kurs. Dessuten deler foreningene et kjøkken. Avtalen går ut på leie i fem år med rett til fornyelse.

Den glimrende og historieinteresserte tegner Alf Næsheim har tegnet deler av det gamle Kristiania for Aftenposten og samlet tegningene i ti bøker. Han har også omtalt Ullevålsveien 1, og vi har fått forlagets tillatelse til å gjengi hans tegning og tekst.

"Ullevålsveien 1 ble oppført i 1872, og første eier var malermester Carl Dahl.

Året etter ble C. J. A. Hedemark gårdeier. Blant leieboerne den første tiden var gipsmakerne Zamboni, Joli og Antonetti, skolebestyrer I. Amundsen som drev en Pigeskole i St. Olavs gate 4 og brennevinshandler A. Johannesen.

Rundt 1880 overtok kjøpmann Wdm. Schioldborg eiendommen. Hans Toiletsæbe & Parfumerihandel hadde fabrikk og lager i Ullevålsveien 1 og utvalg i Karl Johans gate 18. På denne tiden fant man kjøpmann Henrik Tschernings Colonial & Vinforretning i første etasje, der også handelsborger Mikkel Dobloug, innehaver av manufakturfirmaet Brødrene Dobloug, hadde sin leilighet. I annen etasje residerte eieren Schioldborg og i tredje bodde skipsreder Joh. Collett Müller. Sistnevnte var ellers besiktelsesmann og en tid direktør i Det norske Veritas. I samme etasje fant man statsråd Nils Vogt samt sønnene Nils og Paul Benjamin. Nils Vogt jr. ble senere sjefredaktør i Morgenbladet, mens Paul Benjamin med årene ble statsråd og Norges første sendemann i Stockholm i 1906. Neste leieboer i tredje etasje var kjøpmann Alf Bjercke, grunnleggeren av den landskjente farvehandelen. I siste halvdel av 1880-årene ble kjøp-

mann Tscherning gårdeier, og ved århundreskiftet satt enkefru Johanne Tscherning igjen med stedet. En av hennes leieboere fra 1907 til 1910 var enkefru Hanna Øverland, som drev en manufakturforretning i første og hadde leilighet i annen etasje. Hennes sønn, den senere så kjente forfatteren, Arnulf Øverland, tok i 1907 artium ved Katedralskolen like i nærheten. Dikterspiren må ellers i den perioden de bodde her, aktivt ha dyrket sin andre store lidenskap, malerkunsten, for i 1910 hadde han utstilling hos Blomqvist. Etter å ha vært leietager en del år ble T. S. Jacobsen Begravelsesbyrå eier i 1928, og familien Jacobsen satt med stedet i mange år fremover. Ved siden av dette firmaet har Bjørn Ringstrøms Antikvariat i en årrekke satt sitt preg på miljøet her."

*Både bilde og tekst er hentet fra:
Alf Næsheim : Kristiania i Oslo.
Hovedstadsvandringer med skissebok.
Bind 9.
Schibsted 1995.*

Se også forsiden.

Har ikke den norske kongefamilien slektsnavn?

Jan M. keus, født 1937 i Nederland, kom til Norge i 1967. Har syslet med slektsforskning siden ungdomsårene. Var i flere perioder medlem av styret i DIS-Norge og redigerte Slegt og Data i to år. Jan er i dag fortsatt medlem i redaksjonen av Slegt og Data.
keus@c2i.net

I minst to intervjuer har prinsesse Märtha Louise uttalt at hun ikke eier et etternavn. Dette er jo helt historieløst. Uttalelsen har ikke blitt kommentert i pressen, etter det jeg skjønner. Man har vel sett hennes påstand som et bevis på kongefamiliens særposisjon i det norske samfunn. Men er dette dermed sant? Har den norske kongefamilien ikke etternavn? Eller annerledes sagt, har ikke den norske kongefamilien noe slektsbånd?

Det har den, det vet vi.

GLÜCKSBORG

Märthas oldefar, Kong Haakon 7. var født prins i den danske kongefamilie. Hans navn var da Carl af Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksborg. Dynastiet Glücksborg var kommet på den danske tronen etter at den siste av dynastiet Oldenburg, Frederik VII, var avgått ved døden uten å etterlate seg en legitim arving. I Bo Bramsens store verk om alle Glücksborgene er den norske kongefamilien selvfølgelig tatt med, i likhet med den greske. Egentlig skulle også den nåværende britiske kongefamilie blitt inkludert, idet prinsgemal Philip er en direkte mannlig etterkommer av Christian IX, Haakon 7s bestefar. Men i England har man skiftet slektsnavn og valgt den mer engelsklignende navn Mountbatten-Windsor for etterkommere av Elisabeth 2. som ikke er kongelige høyheter. Hvorfor de gjorde det, er en historie for seg.

ALLE KONGELIGE DYNASTIER HAR ET SLEKTSNAVN.

Hvorfor skulle da den norske familien ikke ha et sådant? De er jo parentert til sine danske slektninger. Kuttet Carl af Glücksborg alle bånd med sin royale opprinnelse, inklusiv sitt etternavn, da han ble konge i Norge?

ALMANACH DE GOTHA

Til året 1944 utkom i Tyskland den årlige Gothaischer Genealogischer Hofkalender (Diplomatisch-Statistisches Jahrbuch), bedre kjent under den franske tittel Almanach de Gotha. Fransk var jo hoffspråket på denne tiden. Her ble alle dynastier oppsummert. Jeg nevner noen, de mest kjente, som jeg fant i utgaven av 1904.

Danmark: Huset Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksborg

Hellas: Huset Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksborg

Sverige/Norge: Huset Bernadotte

Storbritannia: Huset Sachsen-Coburg-Gotha, senere Windsor, i dag Mountbatten-Windsor

Nederland: Huset Oranje-Nassau

Luxembourg: Huset Nassau

Belgia: Huset Sachsen-Coburg-Gotha

Frankrike: Huset Bourbon-Orléans

Italia: Huset Savoie

Spania: Huset Borbon (Bourbon)

Monaco: Huset Grimaldi

Østerrike: Huset Habsburg

Preussen, senere hele Tyskland: Huset Hohenzollern

Romania: Huset Hohenzollern

Russland: Huset Romanow

Tyrkia: Huset Osman

Som man vet, sparket Stortinget i 1905 Bernadottene og valgte en Glücksborg til konge. Denne slekten er her fremdeles.

BEHN-GLÜCKSBORG ELLER GLÜCKSBORG-BEHN?

Det er derfor i tradisjonens ånd, til tross for den nye navneloven, at barna til Märtha og Ari blir hetende Behn. Men hvis barna senere i livet skulle ønske å ta morens slektsnavn, så ville det også være mulig. Bare Glücksborg, eller Behn-Glücksborg/Glücksborg-Behn?

DIS-kontoret får ny adresse fra 1.april 2003

Postboks 6601 St. Olavs plass, 0129 Oslo - Besøksadresse er Ullevålsveien 1, 2 etg.

Nytt telefonnummer: 22 36 11 22

Nytt faxnummer: 22 36 11 23

GJØR OPPSLAG I SVENSK KIRKEBØKER PÅ INTERNETT

Firmaet Genline AB skanner svenske kirkebøker og gjør dem tilgjengelig på Internett for abonnenter. Pris for ett år (365 dager) for medlemmer av DIS-Norge er SEK 1.995,- (normal pris SEK 2.690,-). Dette forutsetter bestilling på www.genline.se (trykk Medlemssidan, Bli Medlem) og betaling med kredittkort (Visa, Mastercard eller American Express). Oppgi at du er medlem i DIS-Norge og ditt medlemsnummer.

Det er også mulig å kjøpe abonnement for kortere eller lengre tid enn ett år, men for disse abonnemementene gis ikke medlemsrabatt. Kontroller at de områder i Sverige du er interessert i, er lagt ut. Nye områder legges ut fortløpende, se www.genline.se. Dersom du er interessert i abonnement, men ikke i stand til å betale med kort, ta kontakt med kantor@disnorge.no.

PIQUET-SKJORTER MED DIS-LOGO

Vi har fått laget piquet-skjorter i god kvalitet med DIS-Norges logo på brystet. Skjortene er hvite, finnes i vanlige størrelser og koster 150,-. Spør ditt lokallag om mulighet for bestilling og prøving på medlemsmøter.

DISBYT

Du kjenner allerede DIS-treff, foreningens tjeneste for å finne andre medlemmer som forsker på samme slekt som deg selv, samt for å få en god kontroll av kvaliteten på dine egne data. Som medlem av DIS-Norge har du også mulighet til å søke i tilsvarende tjeneste hos Föreningen DIS i Sverige. Der heter den DISBYT, og du finner den på www.dis.se/sokindex.htm. Bruk det dn- eller mn-baserte brukernavn som du har mottatt som medlem av DIS-Norge, h.h.v. som bidragsyter til DIS-treff.

BØKER:

"Herred, prestegjeld og sogn i Norge, med forandringene gjennom tidene"

4. utg., utarbeidet av Norunn Klettum og utgitt av DIS-Norge, beskriver blant annet sogn- og prestegjeldsgrenser i Norge. Boken koster 225,- for medlemmer og 275,- for ikke-medlemmer pluss porto.

Du sparer kr 50! Bestilles fra DIS-kontoret eller ditt lokallag.

"Våre røtter" av Stoa og Sandberg

Den nye utgaven av "Våre røtter" utkom høsten 2001 og selges av DIS-Norge for 298,-. Medlemmer får boka fritt tilsendt! Boka kan bestilles gjennom DIS-kontoret eller gjennom de fleste lokallagene.

"Slektsgransking med dataveiledning. Slektsprogram, slektsstevne, slektsbok"

av Liv Marit Haakenstad utkom på Orion forlag i november 2001. Vanlig utsalgspris er kr 269,-. Som medlem av DIS-Norge får du ved kjøp av boka gjennom foreningen en refusjon på kr 50,- av innbetalt medlemskontingent - du får dermed boka for kr 219,- fritt tilsendt. Du sparer 50 kr og får boka fritt tilsendt! Boka kan bestilles gjennom DIS-kontoret eller gjennom de fleste av lokallagene.

"Hvordan lage slektsbok"

av Odd Sørensen tar utgangspunkt i Brother's Keeper, men også brukere av andre program vil ha nytte av heftet. Pris til DIS-medlemmer kr 45,- (10 % rabatt) + porto kr 9,-. Send din bestilling til: Forlaget Halleys AS, Kirkegata 8, 3770 Kragerø. E-post: forlaget.halleys@lokalhist.no. Telefon: 35 98 38 87. Ditt medlemsnummer i DIS-Norge må oppgis ved bestilling. Noen lokallag selger også dette heftet.

DIGITALTRYKK AV SLEKTSBØKER

Fra Kraft Digitalprint (telefon 23 24 26 26) har DIS-Norge fått tilbud på digitaltrykk av slektsbøker for sine medlemmer. Priseksempelene i tabellen er inklusiv moms, men ikke frakt. Det er mulighet for momsfrakt på trykking av slektsbøker ved å søke fylkesskattesjefen!

	10 eks	30 eks	50 eks	100 eks
50 s	590	950	1.400	2.200
100 s	850	1.450	2.200	3.800
150 s	1.050	1.950	2.700	4.900
200 s	1.230	2.500	3.200	5.900

DATAPROGRAM

Norman Virus Control - Personal Firewall - Internet Control

Norsk antivirusprogram og brannmur.

Medlemmer av DIS-Norge oppnår disse prisene (på enbrukerversjoner), som inkluderer support fra Norman via telefon/email og mva:

Norman Virus Control kr 590,- (veil. 979,-) pr. År. Du sparer kr 389!

Norman Personal Firewall kr 349,- (veil. 489,-). Du sparer kr 140!

Vedlikhold, årlig: kr. 480,- (inkluderer eventuelle oppgraderinger av programmer.)

Norman Internet Control inkl. 3 års vedlikehold kr. 899,- (veil. 1.890,-) Du sparer kr 991!

I tillegg kommer et ekspedisjonsgebyr på kr 75,- pr bestilling.

For bestilling, kontakt Concept Dialog: Tel: 21 50 12 12, faks: 21 50 12 01, e-post: espen@concept.no. Husk å oppgi DIS-Norge og ditt medlemsnummer ved bestilling!

INTERNETT

ISDN eller modem tilkopling fra Telenor.

Medlemmer oppnår rabatter på alle Telenors abonnementer, Basis, Pluss og Total. Se nærmere beskrivelse og bestillingsskjema på vår hjemmeside. Med et Pluss-abonnement sparer du kr 618!

SLEKTSTAVLER OG -SKJEMAER

Lokalhistorisk forlag tilbyr denne pakken til medlemmer av DIS-Norge: en halvsirkel (8 generasjoner, 255 personer) i 42x59 cm, en helsirkel (10 generasjoner, 1023 personer) i 70x80 cm, en blokk med 30 slektstavler for ringperm (15 pers, 4 gen pr ark) og en blokk med 50 personskjemaer for ringperm (2-sidige).

Normal pris for pakken er 220,- pluss frakt, medlemmer av DIS-Norge får denne pakken til 130,-. Porto ved forsendelse er 55,-. Du sparer kr 90! Ta kontakt med DIS-Norge for bestilling.

Prisene er inklusiv mva og eksklusiv frakt der ikke annet er angitt. For bestilling av de produkter som kan bestilles hos DIS-kontoret, bruk e-post kantor@disnorge.no eller telefon 222 666 77. Dersom du har andre meldinger i forbindelse med medlemstilbudene, kontakt medlemstilbud@disnorge.no

For oppdatert informasjon om tilbudene se www.disnorge.no/medtilbud.htm

Skattemanntall

Finn Holden, Cand. philol. med historie hovedfag fra Universitetet i Oslo, tidligere lektor, studieinspektør, lærebokforfatter. Nå pensjonist med hovedinteresselokalhiste og slekthistorie. fholden@c2i.net

Skattemanntall er oversikter over skattytere som har betalt eller var pliktige til å betale skatt. Flere av disse skattemanntallene gjelder ekstraskatter som ble pålagt innbyggerne som følge av de dyre krigene som Danmark-Norge førte mot Sverige gjennom nærmere 200 år.

Disse skattemanntallene er gode kilder for slektsforskerne. For det første kan personer lokaliseres til en bestemt gård eller et bestemt prestegjeld på et tidspunkt. For det andre kan de fortelle om eierforhold, om økonomi og levestandard. På gårdene kan vi følge brukere og eiere.

Mine eksempler kommer fra de tre prestegjeldene jeg har studert i noen år: Aker i Akershus (som mange vet, ble Aker fusjonert med Oslo fra 1.1.1948), Drangedal i Telemark og Røros i Sør-Trøndelag.

KOPPSKATTEN 1645

Koppskatten er en skatt som lagt på alle personer over 15 år (skatt per hode, av tysk Kopf). Skatten omfattet alle, bønder, tjenestefolk, koner og barn over 15 år. Koppskatten for Røros gir navnene på de 16 personene over 15 år som bodde på vidda i 1645, omtrent da Kobberverket ble stiftet. Mannaltet 1701 viser at det 56 år senere bodde rundt 1500-1700 mennesker på Røros. Koppskatten bidrar derfor til å dokumentere den enorme folkeflyttingen til Bergstaden over et halvt århundre. Mine aner er både blant "urbefolkningen", innflytterne og innvandrerne.

Koppskatten fins i Riksarkivets lensregnskap og er ikke mikrofilmet.

SKOSKATTEN 1711

Den såkalte skoskatten fra 1711 er en

mer kuriøs kilde. Alle mennesker ble telt opp, men det er bare bonden og noen husmenn som blir navngitt, for eksempel "huusmand Ole og qvinde 2 par sko". Hver person på gården skal betale skatt for ett par sko, antall personer sees derfor som "12 par sko". Unntatt var de militære. På gårdene Borgen og Holmen i Aker slapp to husmenn "som ere enroulerede til Land Dragoner og derfor med andre Soldater ere fri". På Ris var det "tvende fattige smaa børn som intet have at gifve af", på Voksen "den tredje huusmand er nu betler og forarmet".

Mennene skulle også betale skatt for parykker, kvinnene for fontanger, en vifteformet hodepynt, som trolig gikk ut av bruk i Norden rundt 1750. Arbeidsgiverne skulle betale skatt av folkenes lønn og en karjol hvis de hadde det. På Østre Skøyen i Aker betalte stiftsskriver Schøiendahl tre riksdaler for en parykk, "hans kiereste" det samme for en fontange, fire riksdaler for en karjol, i alt ti riksdaler og to ort av folkenes lønn på 64 riksdaler. På Bredtvet, Nedre Foss og Grorud betalte eieren også ekstraskatt av en karjol. På Bredtvet betalte far og sønn skatt for å bære parykk, mens Lars på Aasen slapp parykkskatt av medisinske årsaker; han "bærer peruque formedelst svaghed i hovedet, som forordninger befrier", og eieren på Ekeberg "bærer peruque for alderdoms skyld".

Listen over skoskatten er også en verdifull kilde i dag, fordi den forteller hvor mange husmenn det var på hver gård. Skoskatten 1711 fins på i Rentekammeret i Riksarkivet og er ikke mikrofilmet.

EKSTRASKATTEN 1762

Ekstraskatten av 1762 ble pålagt på ubestemt tid for å dekke gjelden etter utrustning og forsterkning av krigsmakten. Alle personer over 12 år skulle svare åtte skilling i måneden, og skatten skulle betales månedsvis i byene, kvartalsvis på landet. Fogden på landet og magistraten/byfogden på landet ble pålagt å utarbeide et fullstendig hovedmannaltall og skatteregister. Hver hovedperson skulle oppgi alle i sin husholdning over 12 år og være ansvarlig for at det ble betalt skatt for dem. Uformuende og fattige skulle ikke forbigås i manntallene; hver kjøpstad og hvert sogn skulle tilveiebringe det manglende beløp for de fattige. I realiteten er ekstraskatten en folketelling over alle personer over 12 år, kvinner som menn. Både skattepliktige og fattige som ble fritatt for skatten, er med. Mannaltet har faste rubrikker for hver gård, antall bruk, antall barn over 12 år, tjenestefolk og andre som bor på gården.

"Ekstraskatten av 1762 er den rikeste personallhistoriske kilden blant skattemanntallene. Materialet gir oss et fylldig og trolig ganske korrekt bilde av befolk-

ning, familier og slektskapsforhold på 1760-tallet. I tillegg får vi opplysning om folks flyttinger." (Stoa-Sandberg, s. 117) For noen prestegjeld har vi lister for 1762, 1766 og 1767. Da ser vi litt om utviklingen i disse årene, dødsfall og barn som har blitt 12 år, skattepliktig alder. Ekstraskattlisten kan brukes som kontroll av kirkeboka og av slektskap.

For Aker er det to lister for 1762. Den ene gir gårdens og oppsitterens navn og så antallet personer på gården, mann og hustru, tjenestedrenger og -piker, husmenn, innerster og andre som bor på gården. Den andre listen er den viktige for slektsforskere. Først oppgis gårdens eier, så navnet på brukerparet, og videre navnene på alle andre over 12 år som hører til på gården. Her står også navnene på brukerens barn over 12 år og "de fattige som ej kand betale, Deres tilstand og Omstendigheder".

Bygdeboka for Drangedal er syltynn i omtalen av husmannsfamiliene; men i listen for ekstraskatten står navn på alle husmennene med kone og barn. Alle brukerne i innlandsbygda Drangedal er selveiere i kontrast til Aker, nabobygda til Christiania, der mange av gårdene eies av borgere i hovedstaden. Opplysningene kan være knappe og brutale. I Drangedal er en av storbøndene oppført med kone, en sønn over 12 år, tjenestefolk og husmannsfamilier. I margen ut for sønnen står det "døv og dum fød".

En av mine aner, Kari Torsdatter Straume, ble født rundt 1770. Jeg har funnet henne som konfirmant, som trolovet, som nybakt mor og blant begravde, men ikke i dåpslistene. Hennes slektinger ser heller ikke ut til å ha vært faddere til barna. Jeg har lett for-

gjeves etter faren i kirkeboka. Kanskje har jeg funnet ham i manntallet til ekstraskatten, som husmann, ikke på Straume, men på en nabogård under navnet Tor Aslaksen og med en mor som het Kari Torsdatter. Tor er vanligvis et mye brukt mannsnavn i Drangedal, men er sjelden i 1762.

For Bergstaden Røros er manntallet ført opp først med personer som er under kobberverkets jurisdiksjon og ikke bor på matrikulerte plasser, dvs. alle som bor i selve staden. Alle husene er nummerert, og listen er mønstergyllig satt opp. Det er også ført lister for 1766 og 1767, men med en annen nummerering. Her finner jeg en ny opplysning om min slekt. En av mine aner, Anne Niels Bentsens Enke, bor 1762 i hus nr. 166 på Flanderborg med sønnen Ole, gift med Giertrud Pedersd., to barn over 12 år, Anders og Lisbeth, og (sin svigerfar) Bent Andersen, enke-mann, "nyder Almisse og er uformuende".

Jeg har en ane på Røros, Anne Kirstine Christensdatter, 82 år gammel ved folketellingen 1801. Kirkeboka for Røros mangler for tidsrommet 1700-20, så jeg fant ikke faren ut fra dåpslistene. Det er to personer på Røros som heter Christen og som ifølge kirkeboka har tilknytning til Anne Kirstine: Christen Olsen, som var forlover for henne, og Christen Axelsen, som sammen med sin kone var fadder for datteren Øllegaard. Det er ikke offentlig skifte etter de to Christen-personene, slik at jeg kan ikke finne arvinger den vei. Jeg måtte gå omveien om søsken til Anne Kirstine.

Ole Christensen (f. 1722) fikk fire barn (1754, 55, 58 og 63), og alle fire ganger var Anne K. fadder, to ganger sammen

med mannen Peder, som også hadde vært Oles forlover. Temmelig sikkert er Anne Kirstine Christensdatter søster til Ole Christensen. Ifølge ekstraskatten bodde enkemannen Christen Axelsen i 1762 hos sin sønn Ole Christensen og hans kone.

Rørosboka mener at faren til Anne Kirstine er Christen Olsen. Oppgavene over fadderne til Ole Christensens barn og skattemanntallet for 1762 gjør det derimot overveiende sannsynlig at faren til Anne Kirstine Christensdatter er Christen Axelsen.

På 1600- og 1700-tallet skjer det innvandring til Norge, dels av flyktninger, dels av folk som søker sin lykke her. De kan ha kommet på egen hånd eller blitt hentet hit som spesialarbeidere. I folketellingen 1701 kan vi finne utlendinger ved sølvverket på Kongsberg og kobberverket på Røros. Norges første glasshytte ble anlagt på Nøstetangen i Hokksund i 1741. Ekstraskatten for Nøstetangen 1762 viser hvordan glasshytta har hentet glassblåsere og gravører fra England og Tyskland.

Ekstraskatten finnes på Riksarkivet i Fogderegnskaper i Rentekammeret og er ikke mikrofilmet.

FORMUESSKATTEN 1789

I 1789 skulle alle innbyggere betale ½ prosent i skatt av sin formue fratrukket gjeld. Egne møbler og husgeråd var unntatt. Innkomstskatten var på fem prosent, og her var inntekt fra jordbruk og fiske unntatt. Skatteprotokollene ble trykt med rubrikker for skatt av formue, av embetsinntekst, av annen inntekt og av næring. Opplysningene ble for landdistriktene innhentet muntlig. Det var trykt selvangivelser, som ble

brukt i byene, og skjemaer for klager på skatten. Her kan det stå at en person er "uformuende" eller at han er "fattig og kand ei betale det aller mindste".

Protokoller og selvangivelser for formuesskatten fins i serien Skatteregnskap i Riksarkivet og er ikke mikrofilmet.

INNKOMSTSKATTEN 1810

Oppgavene her ligner på formuesskatten. Bare hovedpersonenes navn er oppgitt, mange husmenn nevnes ikke fordi de er fattige og faller utenfor. Inkomstoppgavene kan være muntlige eller skriftlige. Mange selvangivelser ligger i pakkene. Nå skulle også bøndene betale skatt av inntekter i jordbruket. Skatten her var på to prosent. Oppgavene var fremdeles muntlige for landdistriktene.

Formuesskatten 1789 og inkomstskatten 1810 har begrenset verdi for slektsgranskerne. De gir ingen opplysning om slektskap, bare om hva personene eide og hva de tjente. Vi må sammenligne disse oppgavene for våre aner med hva andre eide og tjente.

Bøndene i Drangedal ligger på samme inntektsnivå som flertallet av bøndene i Aker. Men i Aker var det også mange bønder med langt større inntekter enn kollegene i Drangedal.

Innkommstskatten fins i serien Skatteregnskap i Riksarkivet og er ikke mikrofilmet.

KILDER

Dåpslister for Røros 1727-1766, RHD (Registreringssentral for Historiske Data), Universitetet i Tromsø. Ekstraskatten 1762, Fogderegnskaper, Rentekammeret, Riksarkivet. Norsk historisk leksikon, Oslo 1999. Skoskatten 1711, Aker og Follo fogderi, pakke 449, Riksarkivet. Stoa og Sandberg: Våre røtter, Oslo 2001.

Grener i slekten Holmboe

32

SLEKTEN HOLMBOE

B:166 Gleserajen 8, barn av person B:165.

Gerhard Ossian Tornberg, Kyrkoherde. Født 24. september 1906 i Alta. Død 10. februar 1965 i Oppmann, Sverige. Ossian var student i Ystad i 1926, teologi kandidat i 1933 og ble Præstestråd samme år for Luleå stift. Han ble kontraktsadjunkt i Nurmabuttan, og i 1940 kyrkoherde i Tärnå, og i 1950 i Oppmann og Västra pastorat i Skåne. Han arbeidet også som lærer.

Ossian Holmboe
(1906-1965)

Gift 7. juli 1935 i Brunflo kirke, Sverige med **Jenny Margretha (Greta) Bengtsson**, Sykepleier. Født 9. mars 1907 i Vittsjö, Sverige. Død 17. februar 1997 i Kristianstad, Sverige. Greta tok sykepleiereksamen i 1932 i Lund. Etter at de flyttet til Skåne i 1950 ledet Greta mange kurs i Røde Kors regi. Etter mennens død arbeidet hun på Kristianstads sykehus. Far: **Anders Bengtsson**, Forvalter. Født 28. februar 1872. Død 9. mars 1931. Mor: **Jenny Bergendal**. Født 14. august 1879. Død 13. august 1943.

Barn:

Anders Ossian Tornberg, Forsikringsmann. Født 7. april 1936 i Övertorneå, Sverige. Se person B:167.

Ingrid Margretha Tornberg, Sykepleier. Født 18. juli 1938 i Övertorneå, Sverige. Se person B:169.

Rut Kerstin Ragnhild Tornberg, Ingeniør. Født 25. februar 1945 i Tärnå, Sverige. Se person B:170.

Sven Gunnar Ossian Tornberg, Forsikringsmann. Født 18. januar 1950 i Tärnå, Sverige. Se person B:173.

B:167 Gleserajen 9, barn av person B:166.

Anders Ossian Tornberg, Forsikringsmann. Født 7. april 1936 i Övertorneå, Sverige.

Gift 1. gang 25. mars 1967 i Västra Strö kirke, Sverige med **Moni Friberg**, Kontorist. Født 2. januar 1946 i Eskö, Sverige. Far: **Gunnar Friberg**, Byggnesteier. Født 23. februar 1907. Død 13. juli 1964. Mor: **Anna Asker-Nilsson**. Født 26. mars 1910.

Barn: **Björn Magnus Tornberg**. Født 4. november 1968 i Eskö, Sverige. Se person B:168.

Gift 2. gang 16. april 1988 i Växjö, Sverige med **Margarete Kurtz**. Født 8. juni 1946 i Østerrike. Far: **Johan Kurtz**. Født 15. april 1919. Død 23. mars 1991. Mor: **Margit Krohls**. Født 12. november 1923. Død 21. august 1999.

Barn: **Mikael Anders Tornberg**. Født 7. mai 1981 i Borås, Sverige.

B:168 Gleserajen 10, barn av person B:167.

Björn Magnus Tornberg. Født 4. november 1968 i Eskö, Sverige.

Samboer i 1995 med **Elisabeth Gustavsson**. Født 24. mai 1967. Far: **Ove Gustavsson**, Arbeidsleder. Født 26. desember 1934. Død 25. april 1997. Mor: **Sonja Ekstrand**, Sykepleier. Født 29. mars 1936.

Barn:

Sanna Tornberg. Født 24. desember 1998 i Växjö, Sverige.

Samuel Isak Tornberg. Født 6. mars 2001 i Växjö, Sverige.

B:169 Gleserajen 9, barn av person B:166.

Ingrid Margretha Tornberg, Sykepleier. Født 18. juli 1938 i Övertorneå, Sverige.

Gift 9. juli 1965 i St. Sigríðs kapell, Växjö, Sverige med **Sten Olof Johansson**, Kontorist. Født 18. januar 1933 i Uddevalla, Sverige. Far: **Sten Valdemar Johansson**, Typograf. Født 22. november 1900. Død 22. juni 1972. Mor: **Ellen Viktorina Johansson**. Født 28. august 1901. Død 5. september 1975.

Adoptivbarn: **Sten Tamas Mikael Johansson**. Født 20. desember 1973 i Västervik, Sverige.

B:170 Gleserajen 9, barn av person B:166.

Rut Kerstin Ragnhild Tornberg, Ingeniør. Født 25. februar 1945 i Tärnå, Sverige.

Gift 27. november 1967 i Oppmanns kirke, Sverige med **Rolf Lennart Mauritsen**, Byggningsarbeider. Født 12. april 1945 i Villands Västra, Sverige. Far: **Maurits Mauritsen**, Landbruker. Født 17. mars 1896. Død 1967. Mor: **Eva-Lisa Persson**. Født 8. juni 1913.

Slekten Holmboe gjennom 400 år

anmeldt av Finn Holden

Forfatteren Morten Kjellesvig

Forfatteren utga i 1998 boken Slekten Bruusgaard 1797 - 1997, og dette er hans andre slektsbok. Han har tidligere vært leder i DIS-Vestfold og er en halvpart av nettadressen www.slekt.no.

Dette er et imponerende arbeid. Slektsboken inneholder 16 460 personer i fire grener og går over 592 sider pluss nær 300 sider (!) register. Mellom de to delene står det en interessant statistikk over utviklingen i slekten Holmboe, antall etterkommere i de fire grenene, gjennomsnittlig levealder og antall barn og hyppigheten av ulike fornavn. Ikke uventet "seiret" Christian og Hans blant guttene og Marie og Anne/Anna blant jentene. Slektsnavnet betyr ganske enkelt en person som bodde på Hirsholmene, noen små øyer nordøst for Kattegat.

Hver ny slektsbok får leseren til å reflektere over hvilke forventninger vi har til slektsbøker. I flere korte og lengre artikler har jeg belemret leserne av Slegt og Data med noen av mine tanker (sist i nr. 4-2000). Slekten Holmboe bekrefter ett syn jeg har; velger man en "stamfar", er dette en fra de høyere lag i samfunnet. Her er utspringet presten Ole Jønsson og hans etterkommere prosten Jens, stiftsprosten Otto, obersten Hans og fogden Jens. I dette tilfellet er valget naturlig siden Fogd Jens Holmboes legat har dekket en del av kostnadene med slektsboka. Alle etterkommere i Holmboeslekten, både i mannsledd og kvinneledd, er omtalt. Derfor kan forfatteren skrive i statistikk at "Første fødte "Holmboer" i det 21. århundre er Jacob Immanuel Worbs født 2. januar 2001".

Morten Kjellesvig (MK) har brukt slektsforskerprogrammet Disgen og redigert stoffet videre i Microsoft Word. Disgen behandler kjernefamilien med personrekkefølgen far - barn - mor.

Dette har MK heldigvis rettet opp til det naturlige far - mor - barn (+ ev. ny ektefelle/samboer - barn, se bildet). Han har dessuten etter hvert personnummer tilføyd generasjonsnummer og henvisning til det medlem av Holmboeslekten som personen er barn av. Dette gjør at det er lett å se sammenhenger i slekten og gå bakover og fremover, barn, foreldre, besteforeldre, barnebarn, søskenbarn osv. Det ville selvsagt ha vært enda lettere hvis det hadde vært satt opp slektstabeller, nå får vi nøye oss med den klare oversikten på side 13 (se bildet). Men for forfatteren var dette både et tidsspørsmål og et kapasitetsproblem. I og med at hver gren har en bokstavkode, kan man enkelt finne frem til hvilken gren man stammer fra. Stamtavleoversikten er derfor også inkludert i begge bindene. Som skrevet, slektshistorien omfatter 16 460 personer. Nettopp derfor er det prisverdig at slektssammenhengen hele tiden er så klar, og at det er så lett å finne andre familiemedlemmer.

Leseren kan være et medlem av slekten Holmboe, eller stå utenfor slekten. Et naturlig spørsmål er i begge tilfelle: Er innholdet interessant? De levende medlemmer av slekten har svart på et spørreskjema. Men er spørsmålene de mest interessante? Andre slektsforskere kan kanskje ha interesse av navn, yrke, fødsels- og dødsår på foreldrene til inngiftede personer til Holmboerne. Andre ville ha hatt interesse av i stedet å få mer stoff om slektsmedlemmene ut over yrket: politisk arbeid, frivillig innsats, interesser, brev, noen spennende bilder. Nå blir personene endimensjonale, et par opplysninger til ville ha gitt personene dybde. Men forfatteren har valgt bevisst at bare avdøde skulle omtales mer utførlig, de gjenlevende bare med yrke. Det er også spørsmål om hvor interessert etterkommerne er i å gi opplysninger om seg selv.

Gifte personer står oppført, først som barn, senere som gift og forelder med nøyaktig de samme opplysninger, fødselsdato, yrke, ev. dødsdato, ofte med få linjers mellomrom (se bildet). Dette kan være noe irriterende, men er vanskelig å endre på når slektsgranskeren har et stort persongalleri. I dag er det vel ikke noe dataprogram som skiller mellom de ugifte, som nevnes bare når de føres som barn, og de gifte, som føres opp både som barn og senere som forelder. Skulle forfatteren ha gjort dette, måtte dette ha blitt gjort manuelt, med de farer for feil som det ville medført, særlig når persongalleriet er så stort. Det er dessuten svært få bilder av personer. Men medlemmene av slekten har også sendt inn få bilder, og nesten alle de innsendte bilder er benyttet. Noen få personer får fyldig og god omtale, men her har igjen MK spart på stoffet. Om ektefellen til fogden Jens Holmboe, Anna Margrethe Irgens, står det at barnebarnet "Marie Holmboe har fra denne tid nedskrevet noen små trekk om sin farmor etter hennes egen muntlige beretning". Slike "små trekk" om en stammor skal nettopp stå i en slektsbok! Hva skrev Henrik Wergeland om fogden?

Registret, laget på både fornavn og slektsnavn, er laget i MS Word og er forbillig. Kildehenvisninger er det sparsomt med. Boken kan bestilles på <http://holmboe.slekt.no>. Forfatteren lover videre at i løpet av året vil de som har kjøpt boken, få tilsendt et hefte med beskrivelse av hvordan en slik slektsbok kan lages fra Disgen. Slektsgranskere kan få ideer til hvordan slektsboken skal være.

Morten Kjellesvig
Slekten Holmboe gjennom 400 år
1600-2002
ISBN 82-996298-0-2 (kpl. I og II)

Paletter og lag - hva er d

Knut Winje, 60 år født i Oslo, bosatt på Bygdø utenfor Oslo. Utdannet billedesigner og fotograf. Begynte som avisfotograf og har arbeidet med grafisk design og reklame i 40 år. Utdannet fra Sonans IT-Designskolen og IGM - Institutt for Grafiske Medier. Er AEC sertifisert i Adobe Photoshop 6.0. sd-foto@disnorge.no

I Photoshop finnes så å si ubegrensede muligheter. Når dette er sagt, må jeg også nevne at det selvfølgelig finnes en rekke andre og rimeligere bildebehandlingsprogrammer på markedet. Noen av disse gir ofte tilstrekkelig uttelling for de krav og ønsker den enkelte setter. Derfor vil jeg i den utstrekning det er mulig i hver Bildeskole, omtale andre programmer som blir redaksjonen tilgjengelig.

I alle programmer er det som andre steder, du får bare det du betaler for. Har man satt sin egen standard for behandlingskrav, og program og pris tilfredstiller egne kravspesifikasjoner, må man ta det programmereren på forhånd har gjort for deg. For å favne et større område, som dekker bildebehandlingsteknikk og fargestyring, noe som er særdeles viktig når det digitale kameraet er kommet for å bli, og digitaliseringsteknikken virkelig har begynt å bli bra, da er Photoshop det programmet som dekker både amatør- og proffmarkedet, men for en amatør vil selvfølgelig veien være noe lenger i et stort og komplekst program.

Å tilfredstille alle vil være umulig. Alle har vi forskjellig utgangspunkt. Derfor blir det et valg den enkelte må ta.

I forrige nummer lærte vi om innholdet i verktøypaletten. De palettene som ikke automatisk kommer opp når programmet åpner, finner du under Vindu i menylinjen. Her kan man legge ut på skjermen eller skjule de palettene som er aktuelle. Dette er en stor fordel. Det er ikke bestandig behov for alle palettene, og disse tar stor plass på skjermen. Det gjør at disse ofte ligger i veien for bildet vårt når vi skal arbeide med det. De viktigste palettene som ofte brukes i arbeidet, er lagpaletten, historiepaletten, fargepaletten, navigasjonspaletten, og selvfølgelig verktøypaletten vår.

Når det første bildet ligger på skjermen og er klar for videre bearbeiding, er det veldig viktig å ha klart for seg hva man skal se etter når man har bestemt seg for hva man vil med bildet. Det er her det virkelige arbeidet starter.

LAGPALETTEN

Layere eller lag

Det er lett å "gå seg bort" i paletter, verktøy, og menyer, og derfor er det lurt å finne ut hvordan Photoshop "tenker" for deg når du går fremover i arbeidet med bildene dine.

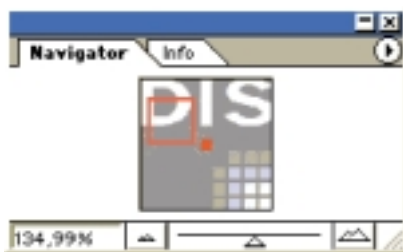
For å forstå dette med lag, kan du sammenligne dette på samme måte som om du legger flere klare folieark over hverandre. Hvert av "arkene" eller lagene kan du fargelegge, eller legge et eller flere deler av et bilde på. Hele tiden vil du se alle lagene du har, da disse er gjennomsiktige, nå kan du bearbeide dette videre for så til slutt å slå alt sammen til et lag, altså et bilde. Det du har gjort på hvert av "arkene", blir til slutt ditt nye bilde. Du kan gjøre et lite eksperiment. Ta et papirark hvor du klipper et hull midt på, legg så dette arket over et bilde, og flytt på det. Da vil du se at du med det øverste arket bestemmer hva du ser av bildet under. Det du nå ser, er bare den delen av bildet som er synlig gjennom hullet. Dette lille eksperimentet høres nesten ut som en lek for de minste barna, men er likevel nyttig. Et lag kan dekkes helt eller delvis med farge, dette kan igjen lages gradvis gjennomsiktig slik at du ser bildet som er på det underliggende laget.

Du kan importere eller kopiere, for deretter å "klippe" vekk det du ikke har bruk for.

Tenk deg, når du har kommet et godt stykke på vei i programmet og du sitter med 20, ja kanskje 30 lag i paletten din, alt dette skal du ha kontroll på, ja da er det kanskje fint å huske vårt enkle eksperiment. Derfor er nok lagpaletten den viktigste i programmet vårt. Hvis dette høres litt vrient ut, er det ikke

13

for at dette ikke skal misforstås eller forveksles med blue. Bare tenk hvilken "katastrofe" det ville vært om man trykker en blå farge i stedet for sort i et bilde, og den sorte ikke blir med. Resultat: FIASKO.

NAVIGASJONSPALETTEN

Dette er en hjelpepalett hvor du, slik navnet sier, kan orientere deg rundt i et bilde, eller zoome inn eller ut, altså forstørre eller forminske bildet ditt på skjermen. Etter hvert vil denne få mindre betydning. Da er det andre måter å orientere seg rundt i bildet på som er langt raskere. Men husk at dette må ikke forveksles med hvor stort bildet ditt blir som det ferdige produkt du får ut av din printer.

KOMPOSISJON I LAG

Hent et bilde ved å klikke i Fil + åpne, velg bildet fra listen i mappen du har valgt. Når du har bildet på skjermen, vil du i lagpaletten finne fire kolonner. Til venstre, et øye, klikker du på dette, forsvinner bilde du har. Du bestemmer hva som skal være synlig eller ikke. Husk at dette er bare et hjelpemiddel mens du arbeider på skjerm og har ikke noe å gjøre med hva du får ut på din printer. Neste kolonne viser en pensel der laget er aktivt, altså der du i øyeblikket arbeider. Men samtidig er også dette laget blåmerket, du kan også "hekte" sammen flere lag ved å klikke i de små tomme firkantene. Da vil disse lagene få

en liten lenke, og det eller de lagene du markerer med lenkesymbolet, vil være låst til hverandre. Prøver du nå å skyve på det ene bildelaget med flytteverktøyet innkoblet, vil de andre automatisk følge med, altså de er låst til hverandre. Neste kolonne viser et lite bilde som forteller hva du har lagt i dette laget. Den siste kolonnen viser det navnet du har satt på laget, noe som er nyttig når du arbeider med mange lag. Det blir lett rot i lagene og man husker ikke hvor man er når det blir mange av disse. Skal du sette navn på lagene dine, kan dette gjøres enkelt ved at du klikker på den lille pilen i sirkelen oppe til høyre på paletten. I den nye hjelpemeningen du da får, klikker du på Nytt lag, og skriver inn den teksten du ønsker som navn på laget dit. Du kan også enkelt klikke i selve teksten inne i det blåfargede feltet og du skriver teksten direkte inn.

Det er en del lesere som har spurt om det er mulig å få satt tekst i, eller under bildet, slik at den gode gamle hvite stripen med tekst under bildet følger med. Dette er selvfølgelig fullt mulig i dette programmet. Det må likevel nevnes at den tekst som sette inn her, ikke må forveksles i kvalitet med et rent tekst program. Det er faktisk ikke tekst, men små bilder av bokstavene som er ordnet slik at det ligner på en tekst. Ser man veldig nøye etter, ser man at også teksten vil bestå av mange bildepunkter. Disse vil automatisk følge bildet, hvis vi skalerer opp dette. Men til vanlig tittelbruk er det bra.

Nå skal vi lage vår egen bildetekst. Du klikker på T i verktøypaletten, eller om du bruker hurtigtasten, klikk bare T på tastaturet, og teksteverktøyet ditt er klart til bruk.

Sett nå musepilen et eller annet sted i bildet og skriv det du ønsker, og teksten er på plass. I lag-paletten vil du nå se at teksten din har opprettet et eget lag med navn lik det første du begynte med i bildet. Dette blir som regel en aha opplevelse, for alt er jo på plass, både lag, navn på lag og teksten er inne i bildet ditt alt i en operasjon. Men så var det plasseringen da, og fargen på teksten ble kanskje ikke slik du tenkte det. Dette må vi gjøre noe med.

Gjør da slik du pleier i Word programmet ditt, plasser musepilen bakerst i ordet og hold venstre musetast nede. Trekk fremover i ordet slik at dette er markert på samme måte, nå velger du farge ved å klikke på fargefeltet oppe i verktøylinjen øverst på skjermen. Den store fargepaletten åpner seg, og du velger det du ønsker i skalaen. Enter, fargen på teksten i bildet har forandret seg slik du vil. Nå kan du skifte til flytteverktøyet og plassere teksten der du vil i bildet.

Ble teksten for liten i forhold til bildet ditt? Ja, tenkte jeg det ikke, her er det flere ting som må løses tydeligvis. Du gjør nå samme prosedyre som over, med merking av tekst, gå inn i menylinjen og velg punktstørrelse på teksten. Når du nå er så godt i gang, kan du like gjerne velge den skrifttypen du liker best, og prøv deg frem med fet, normal eller kursiv tekst som du finner i boksen ved siden av der oppe i menylinjen. Som du ser, har du her alle tenkelige valgmuligheter. Gå så tilbake i flytteverktøyet ditt og sett nå teksten igjen der du synes den passer.

Dette var vel greit?

Klikk på øyet i lagpaletten og teksten forvinner til du klikker en gang til, og alt er som det skal.

GRATULERER. Du har greid en vanskelig operasjon og bevist at det er du som har kontrollen.

Nå vil du kanskje si til deg selv at, jo dette var fint, men jeg skulle jo så gjerne ha denne teksten på den "gamle" hvite stripen under bildet og ikke oppe på selve bildet. Helt riktig! Den lager du på følgende måte: Du må først lage et hvitt lag, pass på at du er i bakgrunns-laget, se på lagpaletten din. Er du ikke det, klikk på dette en gang, velg Markering på menylinjen og Alt. Du har nå en aktiv stippet kant rundt hele bildet ditt, klikk Rediger og Fri transformering. Menylinjen forandrer seg til en rekke med verktøyverdier knyttet til akkurat denne oppgaven du nå er i.

Du har nå markeringsklosser på bildesidene. Maksimer bildet ditt på skjermen

slik at du ser bedre hva du gjør. Du finner angitt at du har et bildeutgangspunkt som er 100 %. Dette ser du i feltene merket B og H. Marker bredde og sett denne til 80, skift til høyderuten og marker også denne med 80 %. Klikk Enter, og bildet ditt har krympet 20 %, men husk før du starter at bakgrunnsfargen din må være hvit hvis du skal ha teksten din på hvit bunn. Selvfølgelig kan du velge annen farge, det er det du som bestemmer. Når dette er på plass, må du beskjære bildet, og det gjør du ved å klikke C på tastaturet, trekk en diagonal firkant over bildet ditt, slipp musen der og etterjuster med "håndtakene" du ser i bildet. Det er nå du kan velge om du ønsker en liten hvit kant rundt hele bildet eller bare under der teksten skal ligge. Når du har gjort unna dette, gjenstår bare Enter. Du flytter igjen teksten din ned i det hvite feltet du laget under bildekanten, bildet ditt er ferdig.

Neste Bildeskole handler om perspektiv i bildet, og oppbygging av elementer.

**Vil du bli
Slekt og Datas
nye data-
medarbeider?
kontakt
smil@oleharald.no**

Programtips

Adobe Photoshop Elements 2.0

Lav terskel topp resultat.

Et program for de mange som arbeider med sporadisk bildebehandling, nybegynnere, og foto-assistenten. Se nærmere på dette programmet, det er verdt en vurdering, og til en overkommelig penge. Merk deg at dette er ikke noe light utgave. Dette er et program som fra bunnen av er laget for brukergupper uten grafisk bakgrunn. Brukergrensesnittet er først og fremst utviklet med tanke på å ivareta de algoritmene og funksjonalitetene som alltid bør ligge i bunnen av et virkelig godt program. Det er forøvrig de samme som ligger i bunnen av Photoshop 6.0 og 7.0 Derfor holder sluttresultatene svært høy kvalitet. Med Photoshop Elements får du direkte tilgang til hjelpemenyer for alle funksjoner, visuelle beskrivelser, alle filtre og effekter. Programmet arbeider kun med RGB bilder.

Spørsmål om bildebehandling eller hjelp i ditt arbeid med bildeprogrammet kan du sende på mailadresse sd-foto@disnorge.no

Gedkom import og eksport

Ole Bjørn Darrud,
slektsprog@disnorge.no

De fleste slektsprogram har i dag mulighet til å motta og lese informasjon fra et helt annet slektsprogram (import). På samme måte kan de fleste slektsprogram avgi informasjon på en slik måte at helt andre slektsprogram kan lese informasjonen (eksport).

Muligheten til import og eksport av slektsinformasjon er noe som de fleste ikke tenker over ved valg av slektsprogram. Det er mange som etter års bruk av et program ikke vet hvordan og om dette fungerer. Selv om dette er et emne som ikke opptar mange, er dette en funksjon som er helt kritisk for valg av slektsprogram.

Dersom et program ikke har eller har mangelfull mulighet til å eksportere innlagt informasjon, vil du som bruker måtte legge inn alt på nytt dersom du ønsker eller blir tvunget til å skifte program.

Et annet argument for å ha god eksportrutine, og kunnskap om denne, er at DIS-Norges slektsdatabase "DIS-treff" avhenger av at du som medlem bidrar med slektsinformasjon via GEDCOM. Ved å benytte dette tilbudet får du sannsynligvis kontakt med andre som leter etter de samme personene som deg.

Mormonerkirken har etablert en standard for overføring av elektronisk slektsinformasjon. Standarden ble opprinnelig laget for å kunne motta elektronisk informasjon til Mormonernes store søkbare databaser. Leverandører av slektsprogram har over tid forsøkt å lage import/eksport funksjonalitet i programmene bygd på denne lesten. Siste versjon av denne heter GEDCOM 5.5. GEDCOM (GEnealogical Data

COMmunication) formatet er utviklet og vedlikeholdes av Mormonerkirken "The Family History Department of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints", (LDS Church).

GEDCOM er altså ikke noe program, men en beskrivelse av hvordan elektronisk slektsinformasjon skal se ut for å kunne importeres. Standarden har dessverre sine begrensninger, men har også muligheter som ikke er utnyttet godt nok.

Enkelte leverandører av slektsprogram har funksjonalitet innebygd som gjør at slektsinformasjon kan importeres direkte fra andre slektsprogram uten bruk av GEDCOM.

DIS-Norge har i sitt testarbeide lagt stor vekt på å sjekke hva de enkelte program kan når det gjelder elektronisk overføring av informasjon, målt opp mot GEDCOM 5.5.

Det er testkriterier som sjekker om kilder, personer/navn, hendelser, tekst/notater, ÆØÅ og datoer importeres/eksporteres korrekt. Dette kan kalles test iht GEDCOMs innholdskriterier. Ingen programmer klarer disse innholdskriteriene 100 %. Mormonerkirkens eget program PAF kommer nærmest med 97 % her. Lavest scorer norske Familiearkiv med kun 50 %. Enkelte av importkriteriene er laget ut fra en filosofi om "romslighet". Et pro-

gram som klarer med litt "romslighet" å tolke/lese informasjon som ikke er 100 % etter GEDCOM-reglene honoreres i testen. Program som ikke gjør dette, får ikke 100 % uttelling. Eksempler på dette er datoer som oppgis som 1.2.1970 (skulle vært 1 FEB 1970), datomodatorene CA (ABT) og BETWEEN (BET). Tilsvarende romslighet honoreres selv sagt ikke når eksport-fil skal lages.

I tillegg er det testet hvordan programmene tilrettelegger og kontrollerer import/eksport for bruker, kalt "hjelpeskriterier". Her er det amerikanske The Master Genealogist (TMG) som scorer mest med 90 %, mens franske Heredis scorer kun 27 %. Her legges det i testen vekt på den valgfrihet bruker har ved eksport til å velge ut informasjon (personer / hendelser / tegnsett), og hvordan importen tilrettelegges. (Kan du før import se hvilke variabler som legges hvor i programmet? Kan du overstyre/påvirke disse valgene? Varsler programmet hvilken informasjon som utelates/har feil format, men importeres likevel? Kan du stoppe importen dersom du ikke ønsker import til nåværende åpen database? Kan du importere uten å gå veien om GEDCOM?). De kommentarene som gis under hvert program, forholder seg kun til valgte testkriterier og ikke andre (alternative?) finesser i programmet.

Legges poengsummene for "GEDCOM innhold" og "hjelpeskriterier" sammen,

er det TMG som scorer mest (91 %) og Familiearkiv som scorer minst (46 %).

Det er viktig å merke seg at testen er gjennomført med et gitt sett av kriterier. Kriteriene kunne kanskje vært utvidet, og noen vil kanskje føle et det program en selv benytter, ikke kommer skikkelig fram i testen. Nå er vel denne testen av import/eksport muligheter den mest omfattende som er gjort i Norge til nå. Ønsket om å utvide testkriteriene, må veies mot testkapasitet (frivillig innsats).

HVA BETYR SÅ DISSE TESTRESULTATENE I PRAKSIS?

Overføring av informasjon mellom slektsprogram er "risky business". En må regne med at det enten er feil i GEDCOM-filen eller i eget program, slik at det nesten garantert vil være feil/mangler etter import. Noen feil er omfattende/kritiske, andre er mindre og til å leve med. Fire av programmene er så svake på eksport/import at de bør unngås.

Ikke et eneste av de testede programmene kan en stole 100 % på når det gjelder import og eksport via GEDCOM.

Kun to program kan en stole 100 % på når det gjelder eksport av informasjon (mhp de valgte testkriterier): *Cumberland Family Tree* og *Family Origins*.

I neste spalte vises detaljresultatene fra testingen pr program med kommentarer. Det er verdt å merke seg at det i hovedsak er mangler/feil som kommenteres under hvert program. Står det ingen kommentar, betyr det at punktet er "OK".

	DISGEN			Heredis			VVF			FA		
	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.
Kilder	100	40	70	100	40	70	0	20	10	0	0	0
Navn/personer	100	80	90	100	80	80	100	80	80	100	80	80
Hendelser	80	100	80	80	100	90	100	20	80	80	40	80
Relasjoner	80	40	50	80	80	80	40	80	50	80	40	50
Tekst/notater	0	80	30	100	100	100	80	40	80	80	0	40
ADNA	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Dato	100	80	90	100	80	90	100	80	90	20	20	20
GEDCOM innhold total	74	71	72	94	88	87	74	54	64	83	37	50
Uvalg personer	80			80			80			40		
Uvalg hendelser	100			0			20			40		
Uvalg tegnsett	80			100			20			0		
Import uten GEDCOM		0			0			0			0	
Loggbok import		80			0			0			40	
Kontroll import		100			0			80			100	
Hjelp total	87	53	70	53	8	27	48	28	30	27	47	37
Gedcom og hjelp total	78	66	72	82	56	68	64	44	54	52	48	46

Det kan være hensiktsmessig å starte med de fire programmene som pr. i dag ikke bør benyttes før import/eksportkvaliteten økes betraktelig. Programmene er mao kritisk dårlige på dette området.

Tabellene viser eksport og importegenskaper pr. program. Øverste tabell viser i hvilken grad GEDCOM innhold lar seg eksportere / importere. Nederste del av tabellen viser hvilken import/eksport hjelp programmet gir. Tallene i tabellen er %. Dvs 100 = 100 %.

FAMILIEARKIV (FA) er i en særstilling svak når det gjelder import/eksport. Dette ble tatt opp med Royal Software allerede i april 2002. Det har kommet fem oppdateringer/feilrettinger etter dette uten at import/eksportfeilene er korrigert. Familiearkiv er et program man ikke bør anskaffe. De som benytter programmet, bør anmode om hjelp fra Royal Software til å ordne opp i de alvorlige manglene og/eller å få hjelp til å komme seg over i et annet program. Spesielt eksportrutinen er så dårlig at du i praksis ikke får med deg informasjonen ut av programmet. Du må starte på nytt!

Kilder eksporteres overhode ikke, og ved import er det som kommer inn, så ufullstendig at det ikke gir noen mening.

Navn/personer. Alternative navn på personer importeres ikke, og det kommer ikke noe varsel om at de er blitt borte.

Hendelser: Ved eksport/import kommer ikke egendefinerte hendelser med (EVEN/TYPE). Ved import kommer ikke dåpshendelsen BAPM (en alternativ kode for CHR) med.

Relasjoner: Ved eksport/import kommer verken egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) eller adopsjoner med. Ved import kommer ikke ekteskaps-hendelsen (MARR) med dersom det også er registrert en forlovelse (ENGA) på paret.

Tekst/notater: Ingen notater knyttet til hendelser importeres. Ved eksport benyttes feil format ved linjeskift (CONC/CONT).

Dato: Ingen datomoderator (etter, før, mellom...) importeres/eksporteres korrekt. Ved eksport benyttes feil datoformat.

Uvalg personer / hendelser: Programmet lar deg kun til en viss grad velge hvilke personer/hendelser som skal være med ved eksport.

Uvalg tegnsett: Programmet lar deg ikke velge tegnsett ved eksport. GEDCOM tilsier ANSEL-tegnsett, programmet benytter ANSI.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet lager en loggbok, men den viser ikke alt som utelates. Dessuten er det ikke noen mulighet for å påvirke hvilke variabler som skal til hvilke hendelser ved import.

WINFAMILY (WF) er også i en særstilling svak når det gjelder import/eksport. Dette er tatt opp med Webhuset i Bergen som nå har rettighetene til programmet. De erkjenner problemene, men peker fremover mot en ny, betydelig oppgarding som også vil rette opp disse alvorlige feilene. Denne betydelige oppgradering har vært varslet i 18 måneder nå, uten at noe har skjedd. Nå er ikke lang utviklingstid og brutte lanseringsløfter noe nytt fenomen når det gjelder slektsprogram...

WinFamily er et program man ikke bør anskaffe. De som benytter programmet, bør anmode om hjelp fra Webhuset til å ordne opp i de alvorlige manglene og/eller å få hjelp til å komme seg over i et annet program. Spesielt eksportrutinen er så dårlig at du i praksis ikke får med deg lite av informasjonen ut av programmet. Du må sannsynligvis starte på nytt!

Kilder eksporteres, men ikke iht GEDCOM formatet, og ved import er det som kommer inn, så ufullstendig at det ikke gir noen mening.

Navn/personer. Alternative navn på personer importeres ikke.

Hendelser: Ved import kommer verken egendefinerte hendelser (EVEN / TYPE) eller flere hendeleser av samme

slag med. Det er dessuten svært begrenset hvilke nye hendelser som kan forhåndsdefineres.

Relasjoner: Ved eksport/import kommer verken egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) eller adopsjoner med. Ved import kommer ikke forlovelse (ENGA) med i korrekt felt.

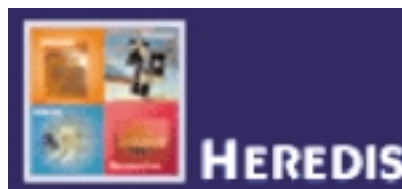
Tekst/notater: Ved import/eksport benyttes feil format ved linjeskift. (CONC/CONT). Stedsnavn ved yrkeshendelse kommer ikke med ved import.

Dato: Programmet importerer/eksporterer alle datoer iht GEDCOM korrekt, men viser ikke "romslighet" ved import i tolkningen slik datoer i GEDCOM med moderatorene CA og BETWEEN mister moderasjonskode.

Utvalg tegnsett: Programmet lar deg kun velge UNICODE eller ANSI ved eksport. Ikke ANSEL som er GEDCOM standard.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet lager en loggbok, men den lar seg ikke åpne. Dessuten er det ikke noen mulighet for å påvirke hvilke variabler som skal til hvilke hendelser ved import.

HEREDIS er betydelig bedre enn de forannevnte program, men er på ett punkt så mangelfullt at det er riktig å gi en advarsel mot bruk av programmet.. Dette er tatt opp med Heredis. De erkjenner problemene, men peker fremover mot en ny, betydelig oppgarding som også vil rette opp disse alvorlige

feilene. Heredis er et program man bør vente med å anskaffe.

Kilder importeres i praksis ikke. Kildedetaljer, forfatter og kvalitetsindikatorer mangler fullstendig.

Navn/personer. Alternative navn på personer importeres ikke.

Hendelser: Ved eksport oppgis flere komma (,,,) enn GEDCOM tilsier

Relasjoner: Ved eksport/import håndteres adopsjoner feil.

Dato: Programmet importerer ikke dato knyttet til yrke.

Utvalg personer / hendelser: Programmet har relativt dårlige utvalgsmuligheter for personer og hendelser ved eksport.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet lager ikke loggbok, og viser dermed ikke hva som mangler etter import..

Kontroll import: Programmet gir ikke bruker mulighet til å unngå at import legger seg inn i samme database som er åpen.

DISGEN er meget variabel mhp GEDCOM eksport/import og innhold, men gir bruker en del hjelp/støtte i prosessen. Spesielt eksporten er kritisk dårlig, da ingen tekstnoter knyttet til hendelser, kommer med. Import ødelegger alle lengre tekstnoter og innlagte linjeskift. Problemene har vært kjent for DISGEN utvikler lenge, og brukere bør ta kontakt med norsk fadder for å legge

press på de som utvikler programmet. Jeg kan ikke anbefale at anskaffelse av programmet før slike alvorlige feil er rettet opp.

Kilder: Ved import kommer ikke alle hovedkildevariabler i korrekt felt, kvalitetsindikator kommer ikke med og er heller ikke markert som utelatt i importlogg, flere kilder pr hendelse kommer ikke med og er heller ikke markert i importlogg

Navn/personer: Navnevarianter importeres ikke.

Hendelser: Eksporterer konfirmasjon (CONF) og BAPM (Dåp) via EVEN/TYPE i stedet for GEDCOM standard "tags".

Relasjoner: Adopsjonsforhold eksporteres ikke, og forlovelse eksporteres via EVEN/TYPE. Importen mangler adopsjon, forlovelse i kombinasjon med ekteskap kommer ikke med, og egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) kommer ikke komplett med.

Tekst/notater: Ved import støtter programmet ikke GEDCOM linjeskift (CONC/CONT) og lange linjer/tekster ødelegges/avkortes. Importerte hendelses noter legges i "Fotnot" med påtvunget innledende "Not:"

Ved eksport kommer ikke notat/tekst med for noen hendelse, selv ikke importen i "Fotnot". Det er mulig å legge inn tekst i feltet "Biografi" knyttet til personen. Informasjon lagt inn her eksporteres korrekt.

Dato: Programmet importerer/eksporterer alle datoer iht GEDCOM korrekt, men viser ikke "romslighet" ved import i tolkningen slik datoer i GEDCOM med moderatoren CA og BETWEEN.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Loggbok gir ikke komplett liste over mangler.

Etter å ha vist hvilke program som bør unngås når det gjelder import/eksport, vises nå de program, i prioritert rekkefølge, som gir bruker best resultat/støtte ved eksport/import.

	TMG			CFT			PAF			Legacy		
	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.
Kilder	100	100	100	100	80	80	100	100	100	100	100	100
Navn/personer	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Hendelser	100	80	80	100	80	80	100	100	100	80	80	80
Relasjoner	80	80	70	100	80	80	100	100	100	80	80	80
Tekst/notater	80	100	80	100	80	80	100	100	100	100	100	100
APSA	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Dato	80	100	80	100	80	80	80	80	80	0	100	80
GEDCOM innhold total	91	91	91	100	80	80	97	97	97	88	94	87

Uvalg personer	80			100			100			80		
Uvalg hendelser	100			100			100			100		
Uvalg tegnsett	80			100			100			80		
Import uten GEDCOM		100			0			0			20	
Loggbok import		80			40			60			80	
Kontroll import		100			100			0			100	
Hjelp total	87	93	90	100	47	73	100	20	66	87	87	77
Gedcom og hjelp total	90	92	91	100	72	86	98	74	86	82	88	84

THE MASTER GENEALOGIST (TMG) er totalt sett det mest komplette programmet når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon. Selv om programmet har mangler på GEDCOM innhold kompenseres dette ved at hjelpe/støttefunksjoner er godt tilrettelagt. TMG er alene om å ha et omfattende grensesnitt mot de mest brukte slektsprogram, som muliggjør direkte import uten å gå via GEDCOM. Enkelte brukere med store databaser (> 100.000 personer) har rapportert at TMG bruker svært lang tid ved import/eksport.

Hendelser: Ved import importeres egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) til en diverse-hendelse. Her burde det være tittelen til EVEN/TYPE hendelsen som ble etablert som ny hendelse, eller en mulighet til å velge hvilken forhåndsdefinert hendelse i TMG EVEN/TYPE hendelsen styres til.

Relasjoner: Ved eksport/import håndteres adopsjoner feil. Egendefinerte hendelser kommer ikke direkte inn

(EVEN/TYPE), men havner i en diverse-hendelse.

Tekst/notat: Programmet utnytter ikke linjeskift-mulighetene i GEDCOM (CONC/CONT) korrekt ved eksport. Dato: Programmet eksporterer datomoderator "mellom" som BETWEEN. Det skulle vært BET.

Loggbok import: Programmet varsler ikke at unormale datofelt ("1.2.1970") oversettes til internt TMG datoformat.

CUMBERLAND FAMILY TREE (CFT) er totalt sett et meget komplett program når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon.

Programmet har i testen 100 % når det gjelder eksport, som er et meget sterkt resultat. Når det gjelder import, er det noen småfeil.

Kilder: Importeres uten kvalitetsindikator.

Hendelser: Egendefinerte hendelser knyttet til enkeltpersoner

(EVEN/TYPE) importeres korrekt, men tittelen på hendelsen avkortes til fire bokstaver.

Relasjoner: Egendefinerte hendelser knyttet til parforhold (EVEN/TYPE) importeres korrekt, men tittelen på hendelsen avkortes til fire bokstaver. ("Samboere" blir til "Samb")

Tekst/notat: Programmet kutter linjer etter 240 karakterer. Det betyr at tekst med lange avsnitt uten linjeskift ikke importeres komplett. Dette er for så vidt en alvorlig feil som burde rettes opp!

Dato: Programmet importerer/eksporterer alle datoer iht GEDCOM korrekt, men viser ikke "romslighet" ved import i tolkningen slik datoer i GEDCOM med moderatorene CA og BETWEEN mister moderasjonskode.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noen alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet har ingen forhåndsvisning/korreksjonsmulighet ved import, og har ingen informasjon om import av "unormale" datoer.

PERSONAL ANCESTRAL FILE (PAF) er totalt sett et meget komplett program når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon. Programmet scorer høyest når det gjelder selve GEDCOM import/eksport innholdet.

Dato: Programmet importerer/eksporterer datomoderator "mellom" feil. Ved import utelates BET. Ved eksport benyttes "from".

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet varslar ikke at hendelsesnoter slås sammen til en personnote.

Kontroll import: Programmet gir ikke bruker mulighet til å unngå at import legger seg inn i samme database som er åpen, og varslar ikke om import av "unormale" datoer.

LEGACY er totalt sett også et relativt komplett program når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon, men har en betydelig feil vedr. eksport av datoer. Programmet scorer høyt på hjelp/støtte i selve import/eksportprosessen.

Hendelser: Yrkeshendelsen (OCCU) gjøres om til en egendefinert hendelse (EVEN/TYPE) ved eksport. Ved import tas ikke tekst med i en feildefinert hendelse.

Relasjoner: Adopsjonsforhold eksportereres/importeres feil.

Dato: Programmet eksporterer ikke datoer/datomoderatorer iht GEDCOM standard. Månedsnavn angis med små bokstaver. Dette er en alvorlig feil, med "såpass systematisk" at den lar seg korrigere i en tekstbehandler. En bør også kunne forvente at andre program

har en så "romslig" importrutine at dette ikke nødvendigvis betyr noe.

Import uten GEDCOM: Programmet har et alternativ til GEDCOM ved import, og tillater import direkte fra PAF.

Loggbok import: Programmet varslar ikke om import av "unormale" datoer.

FAMILY TREE MAKER (FTM) (NORSK VERSJON) er totalt sett også et relativt komplett program når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon, men har (norsk versjon av programmet) en betydelig feil vedr. både eksport og import av datoer. Programmet scorer høyt på hjelp/støtte i selve import/eksportprosessen.

Kilder: En del av hovedkilden (ABBR) legges i et diversefelt ved import.

Relasjoner: Adopsjonsforhold eksportereres/importeres feil.

Dato: Programmet eksporterer/importerer ikke datomoderatorer iht GEDCOM standard. Dette er en alvorlig feil som norsk "importør/overset-

	FTM			FO			Reunion			Entila		
	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.
Kilder	100	80	80	100	100	100	80	80	80	100	100	100
Namn/personer	100	100	100	100	80	80	100	80	80	100	100	100
Hendelser	100	100	100	100	100	100	100	80	80	100	100	100
Relasjoner	80	80	80	100	80	80	80	80	80	80	80	80
Tekst/Notater	100	100	100	100	100	100	80	80	70	100	80	90
AE&A	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Dato	20	20	20	100	100	100	100	80	90	100	100	100
Gedcom innhold total	88	83	84	100	91	96	89	74	81	97	94	99
Uvalg personer	80			80			80			0		
Uvalg hendelser	100			0			100			0		
Uvalg tegnsatt	100			20			100			100		
Import uten GEDCOM		20			20			0			0	
Loggbok import		80			40			80			40	
Kontroll import		100			100			100			100	
Hjelp total	87	90	73	33	53	43	93	88	77	33	47	40
Gedcom og hjelp total	88	78	81	88	88	88	90	78	80	78	88	79

ter" har vært kjent med siden mai 2002.

Import uten GEDCOM: Programmet har et alternativ til GEDCOM ved import, og tillater import direkte fra PAF.

Loggbok import: Programmet varsler ikke om import av "unormale" datoer.

FAMILY ORIGINS (FO) er totalt sett også et relativt komplett program når det gjelder import/eksport av slektsinformasjon, men har en scorer ikke

så mye på hjelp/støtte i selve import/eksportprosessen. Programmet scorer 100 % på eksport. Programmet vil ikke utvikles videre ut over versjon 10. FormalSoft jobber med en direkte etterfølger til Family Origins kalt "RootsMagic".

Navn/personer: Alternative navn importeres ikke.

Relasjoner: Adopsjonsforhold importeres feil.

Dato: Programmet eksporterer/importerer ikke datomoderatorer iht GEDCOM standard. Dette er en alvorlig feil som norsk "importør/oversetter" har vært kjent med siden mai 2002.

Utvalg hendelser/tegnsett er begrenset ved eksport.

Import uten GEDCOM: Programmet har et alternativ til GEDCOM ved import, og tillater import direkte fra PAF.

Loggbok import: Programmet har ingen forhåndsvisning/korreksjonsmulighet ved import og varsler ikke om import av "unormale" datoer.

	MIS			BK		
	Eksp.	Imp.	Tot.	Eksp.	Imp.	Tot.
Kilder	100	80	90	100	100	100
Navn/personer	100	60	80	40	100	70
Hendelser	100	60	80	100	100	100
Relasjoner	100	80	90	100	80	90
Tekst/notater	80	100	90	100	80	90
ÆØÅ	100	100	100	100	100	100
Dato	100	60	80	80	100	90
GEDCOM innhold total	97	77	87	89	94	91

Utvalg personer	80			0		
Utvalg hendelser	0			0		
Utvalg tegnsett	80			80		
Import uten GEDCOM		0			0	
Loggbok import		80			40	
Kontroll import		100			100	
Hjelp total	53	60	57	27	47	37
Gedcom og hjelp total	84	72	78	70	80	75

REUNION har totalt sett noen småfeil både mhp eksport og import av slektsinformasjon.

Kilder: Ved eksport legges kildedetaljer ut med "TEXT". Det skulle vært "PAGE". Ved import legges kvalitetsindikator inn i feil felt.

Navn/personer: Alternative navn importeres feil.

Relasjoner: Adopsjonsforhold importeres/eksporterer feil. Egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) håndteres feil både ved import og eksport mhp tittel/tekst knyttet til hendelsen.

Tekst/notater: Linjeskift (CONC / CONT) blir håndtert feil både ved import og eksport. Formatet/teksten ødelegges ved import og eksporten skjemmes av nivåfeil (2 i stedet for 3).

Dato: Programmet importerer datomoderatoren ikke "mellom - og" (BET - AND).

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet varsler ikke om import av "unormale" datoer.

EMBLA FAMILIE & SLEKT (EMBLA) har en meget god GEDCOM import/eksport mhp innhold, men gir ikke bruker

mye hjelp/støtte i prosessen

Relasjoner: Egendefinerte hendelser (EVEN/TYPE) eksporterer/eksporterer uten tittel på hendelsen.

Tekst/notater: Stedsnavn til yrkestittel kommer ikke med ved import.

Utvalg hendelser/tegnsett er begrenset ved eksport.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet har ingen forhåndsvisning/korreksjonsmulighet ved import og varsler ikke om import av "unormale" datoer.

MIN SLÅKT (MIS) har en god GEDCOM eksport mhp innhold. Importen er også god, men pga manglende underliggende programfunksjonalitet taper programmet her.

Kilder: Importerer ikke mer enn 1 kildehenvisning pr. hendelse. Skyldes at programmet ikke håndterer mer enn en kilde pr. hendelse.

Navn/personer: Importerer ikke alternative navn. Skyldes at programmet ikke håndterer mer enn 1 navn pr. person.

Hendelser: Importerer ikke mer enn en versjon av hver hendelse. Skyldes at programmet ikke håndterer mer enn en kilde pr. hendelse. Importerer ikke BAPM, kun CHR.

Relasjoner: Adopsjonsforhold importeres ikke.

Dato: Importerer ikke dato knyttet til yrke. Programmet importerer/eksporterer alle datoer iht GEDCOM korrekt, men viser ikke "romslighet" ved import i tolkningen slik datoer i GEDCOM med moderatoren CA og datoen 1.2.1971.

Utvalg hendelser/tegnsett er noe begrenset ved eksport.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet varslers ikke om import av "unormale" datoer.

BROTHER'S KEEPER (BK) har en god GEDCOM eksport/import mhp innhold, men gir ikke bruker mye hjelp/støtte i prosessen på de valgte kriteriene sammenlignet med andre.

Navn/personer: Navnevarianter tas ikke med iht GEDCOM standard ved overføring til andre program. Etternavnsmarkering mangler på navnevarianter.

Relasjoner: Adopsjonsforhold importeres ikke.

Tekst/notater: Stedsnavn kommer ikke med ved import av yrkeshendelse.

Dato: Dersom du bruker "ca" i tilknytning til dato (datomoderator) eksporteres dette som "CIR" i GEDCOM. Dette er feil og er grunnlaget for trekk i poeng.

"Unormale" datoer med format "1.2.1970" importeres som tekst og omformes dermed ikke til internt BK dato format. BK gjør det samme med datoer av typen "1. pinsedag"

Utvalg personer/hendelser er svært begrenset ved eksport.

Import uten GEDCOM: Programmet har ikke noe alternativ til GEDCOM ved import.

Loggbok import: Programmet har ingen forhåndsvisning/korreksjonsmulighet ved import. Loggbok gir upresis/mangelfull angivelse av feil/mangler ved importen.

Følgende programversjoner er med i denne oversikten:

Legacy 4.0 De Luxe	(Legacy)	http://www.legacyfamilytree.com/Index.asp
The Master Genealogist 5.04	(TMG5)	http://www.whollygenes.com/
Cumberland Family Tree 3.12	(CFT)	http://www.cf-software.com/
DISGEN 8.0c	(DISGEN)	http://www.dis.se/
PAF 5.1.18.0 (+Companion)	(PAF)	http://www.familysearch.org/
Reunion 7.05 (norsk)	(Reunion)	http://www.leisterpro.com/
Brother's Keeper 6.1.12	(BK)	<a href="http://ourworld.compuserve.com/homepages/BROTHER`S_KEEPER/">http://ourworld.compuserve.com/homepages/BROTHER`S_KEEPER/
Family Tree Maker 10.0 (norsk)	(FTM)	http://familytreemaker.genealogy.com/
Family Origins 10	(FO)	http://www.familyorigins.com/
Embla Familie & Slekt 4.1.51	(Embla)	http://www.embla.no/
Familiearkiv 5.0.12	(FA)	http://www.royal.no/gps97.htm
Min Släkt 3.1 (uregistrert)	(MIS)	http://www.dannbergdata.se/
Heredis 6.1	(Heredis)	http://www.myheredis.com/
Win Family 6.02	(WF)	http://winfamily.com/

Arbeidsjernet LinDIS

av Jan Eri

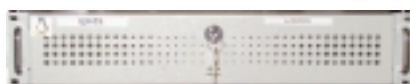
Blant de mange som arbeider hardt for å gi foreningens medlemmer et godt tilbud, stiller vår Internett-server LinDIS i en klasse for seg selv. Hvert eneste døgn jobber hun 24 timer uten så mye som en kaffekopp, og knapt et minutt med sykefravær er registrert siden engasjementet startet i november 2000.

Hver gang du bruker våre Internett-tjenester (som f.eks. DISadmin, Genealogiske Ressurser, DISTreff eller Slektsforskerbasen), er LinDIS i sving for deg. LinDIS har sin arbeidsplass hos Tele Danmark i et "hostingsenter" i @-bygget på Vollebakk i Oslo.

Lokalet skal være atombombesikkert, noe som gjør at hun føler seg riktig trygg sammen med sine mange datamaskinkolleger på samme sted. For oss som LinDISs arbeidsgivere er det kanskje viktigere for nattesøvn å vite at hun daglig utveksler sin informasjon over en 100 Mbit linje med en annen maskin som står i Waldemar Thranes gate i Oslo, hos Linpro AS.

Hvis LinDIS skulle få helseproblemer, er det bare å vente til doktoren har gjort jobben, så kan hukommelsen gjenopprikes, via nettverket, fra sikkerhetskopien.

VITALE MÅL

Produsent: Tech Custom
Kabinett: 19" 2U ATX rackmontering
Hovedkort: ASUS CUBX-E, i440BX
Prossessor: Intel Pentium III 700/100 Mhz
Minne: 256MB SDRAM PC100
Skjermkort: ATI Xpert 98, 8MB AGP
SCSI kort: Tekram DC-390U3W LVD
SCSI harddisk: IBM UltraStar 36.7GB Ultra160
CD-ROM: SONY 48X intern IDE
Nettverkskort: Kingston FastEtherX PCI

Myke sider

OS: Debian GNU/Linux

Web-server: Apache

Database: MySQL

Database verktøy: phphMyAdmin

Skriptspråk: PHP

E-post server: Exim

POP3 server: Courier pop3d

IMAP server: Courier imapd

E-post liste: Mailman

E-post konfig.: Limacut

E-post leser, web: Squirrelmail

LDAP server: OpenLDAP

Spamfilter: SpamAssassin

Antivirus: Clam AntiVirus

Versjonshåndtering: CVS

Statistikk: Webalizer

CMS: ArkiWeb (snart)

HTTP-tillegg: WebDAV

IRC: Dancer IRCD

Terminalvindu: SSH

Filoverføring: SCP

+ egenutviklede prog.

FAST FØLGE?

LinDIS har mange beilere, det nærmeste vi kommer fast følge, er Audun Ytterdal. Han arbeider hos firmaet Linpro, som har driftsansvaret for LinDIS. Audun er 26 år, har holdt på med datamaskiner i 20 år, er Cand. Mag. fra Universitet i Oslo, har brukt UNIX i fem år, vært formann i PING, og jobber for tiden som systemadministrator og kursinstruktør hos Linpro. Audun er også engasjert i LLRD, LVS-Kiss og Tagclean-prosjektene. Via avanserte hjelpemidler overvåker Audun og Linpro kontinuerlig LinDISs velbefinnende.

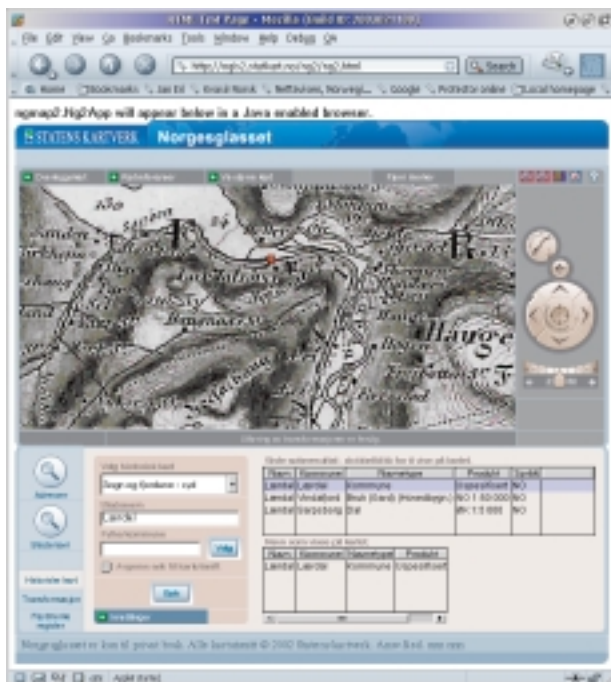

Historiske kart på Internett

Karsten Lien, er
Fagdirektør Forvaltning i
Statens kartverk Land
Jan Eri er leder i DIS-Norge

Etter samarbeid mellom DIS-Norge og Statens kartverk er det nå mulig å hente historiske amtskart på Internett på to måter med forskjellige egenskaper.

Fra DIS-Norges amtskartside: Ved å klikke på de små kartbildene kan du laste ned hele kartet til egen PC.

Den nye versjonen av Norgeskartet: Lærdal i Sogn og Fjordane er funnet og markert etter søk.

Den nye versjonen av Norgeskartet er ikke allment tilgjengelig, men DIS-Norges medlemmer har fått tilgang til å teste ut tjenesten. I Norgeskartet kan du søke på stedsnavn og velge utsnitt i ønsket størrelse. Vi vil i en senere artikkel gi nærmere omtale av funksjonaliteten i Norgeskartet.

Amtskartene dekker hvert enkelt fylke (amt), men et fylke kan være delt opp i flere blad (maks. 4). Det vil dreie seg om ca. 40 kartblad (skanninger). Kartene betegnes med både dagens fylkesnavn og med de gamle amtsnavnene. Innen hvert fylke kan det benevnes med 1/4 deler (SV, SØ, NV, NØ), eller sørlige, midtre, nordlige blad. Kartene ble utgitt i perioden 1826 (Østfold) - 1917 (del av Nord-Trøndelag). For en oversikt over hvilke kartblad som er lagt ut, se tabellen gjengitt på DIS-Norges sider under "Slektsfaglig stoff".

Nordland mangler dessverre i Amtskart-serien, men dette vil bli løst ved at man bruker "Kart over Nord-Norge" i 1:600 000, av major K. Gleditsch, tegnet av Ivar Refsdal. Nordland fylke dekkes av to blader utgitt i 1916. Målestokken er mindre enn de vanlige amtskartene, disse er i 1:200 000 med unntak av Finnmark, som er i 1:400 000. Men kartene over Nordland har bra med navneinformasjon.

Statens kartverk har utviklet en ny versjon av sin tjeneste Norgeskartet (se <http://ngis2.statkart.no/ng2/ng2.html>).

DIS-Norge har lagt ut de 40 skannede kartene som JPEG filer på adressen <http://www.disnorge.no/amtskart/> slik at medlemmer kan lastes dem ned på egen PC. DIS-Norges medlemmer har tillatelse til å benytte kartene eller utsnitt av dem i sine egne slektspublikasjoner (både i papirform og i digital form) mot at Statens kartverk oppgis som kilde. Obs: på grunn av kartenes størrelse og detaljrikdom er dette svært store filer som tar lang tid og lastes ned med vanlig telefonlinje eller ISDN.

Ny lokalgruppe i Sør-Trøndelag

Like før jul etablerte en del av medlemmene i DIS som er bosatt i Orkdalsområdet, en egen lokalgruppe. Initiativtaker og leder for gruppa er Richard Bjørklund.

Det er etter hvert blitt ganske kostbart å reise til Trondheim på møtene i DIS med bompenger, piggedekkgift og dess like. Men DIS medlemmer har likevel behov for å samles, derfor ble det etablert et lokalt supplement til de

månedlige møtene til DIS Sør-Trøndelag. Møtene i lokalgruppa holdes i lokaler hos Orkdal Sparebank hvor vi kan få leie et rom som er utstyrt med 10 PC'er med Internett tilgang. Vi har hatt to møter med 15 deltakere på det første og 10 på det andre. Tema på møtene kan være mange, kanskje med hovedvekt på hvordan vi kan bruke Internett i slektsforskningen og litt konkret hjelp i den forbin-

delse. Dessuten er det ønske om å kunne se litt nærmere på enkelte slektsprogram.

I og med at lokalene også brukes til andre formål på kveldstid, kan vi ikke ha en fast møtedag. Møtene blir imidlertid bekjentgjort på internettssidene til DIS-Sør-Trøndelag: st.disnorge.no Ellers kan man sende en mail til Richard - ribjoerk@online.no

Finn Karlsen

Hilsen fra et helt ferskt medlem

At interessen for slekt og aner vokser med årene, fikk også jeg erfare. Etter som alderen økte, steg også interessen. Av den grunn har jeg gjennom lengre tid samlet både bilder og data om nålevende slektninger. Det å delta på slektstevner ble også mer interessant. Hele tre slike har jeg deltatt i, og dette var et utmerket forum til å samle mer opplysninger i.

Men da jeg hadde behov for å søke etter slekt bakover i tid, da stoppet det opp for meg. Jeg ante ikke hvor og hvordan jeg skulle skaffe meg disse opplysningene. Selv ikke min egen be-

stefar, som kalte seg Lundemo, klarte jeg å finne.

Mer eller mindre tilfeldig kom jeg i kontakt med et styremedlem i DIS-Sør-Trøndelag og klaget min nød. Han foreslo at jeg kunne lete etter en med sin fars sen-navn, og da dukket han opp omgående.

Dagen etter var jeg innmeldt i DIS-Sør-Trøndelag. PC, skriver og slektsprogram er innkjøpt, og jeg er allerede stadig gjest på nettet på jakt etter aner. Slektsgranskerdagen den 26. oktober ble en opplevelse og ga meg mye nytt innsyn i slektsgranskerens irrganger.

At slektsprogrammet volder meg litt begynnervansker for en helt fersk PC-bruker, er vel til å forstå, men også her kom DIS-ST To erfarne brukere av programmet stilte umiddelbart opp, og sammen med to andre damer er det i en fei lagt opp til et kurs for oss.

Som helt ferskt medlem er det ikke så mange møter jeg har fått være med på, men det jeg har erfart så langt, gjør meg imponert og forventningsfull som medlem.

Tusen takk til Dis-Sør-Trøndelag - så langt!

Hilsen Inger-Johanne

Lokallagsoversikt

Lokallag	Leder	Telefon	E-post
DIS-Hordaland	Renathe-Johanne Wågenes	56 14 86 61	leder@ho.disnorge.no
DIS-Salten Slekthistorielag	Viggo Eide	75 52 84 14	leder@sa.disnorge.no
DIS-Sør-Trøndelag	Ole Arnfinn By	72 84 38 81	leder@st.disnorge.no
DIS-Rogaland	Lauritz Wanvik jr	51 58 67 52	leder@ro.disnorge.no
DIS-Oslo/Akershus	Anne Mette Bjørgan	67 55 96 97	leder@oa.disnorge.no
DIS-Møre og Romsdal	Harald Vågene	70 27 55 41	leder@mr.disnorge.no
DIS-Vestfold	John Ludvigsen	33 32 85 31	leder@vf.disnorge.no
DIS-Haugaland	Steinar Oddenes	52 71 48 40	leder@ha.disnorge.no
DIS-Aust-Agder	Jan Fredrik Steine	37 03 14 98	leder@aa.disnorge.no
DIS-Vest-Agder	Rolf Steinar Bergli	38 01 66 90	leder@va.disnorge.no
DIS-Nord-Trøndelag	Per Herstad	74 08 17 35	leder@nt.disnorge.no
DIS-Troms	Ragnar T. Samuelsen	77 69 90 71	leder@tr.disnorge.no
DIS-Østfold	Kari Nicolaisen	69 34 30 58	leder@of.disnorge.no
DIS-Finnmark	Stig H. Pedersen	78 95 25 57	leder@fi.disnorge.no
DIS-Oppland	Finn Erik Høve	61 26 38 86	leder@op.disnorge.no
DIS-Sogn og Fjordane	Jan Eide	57 86 32 61	leder@sf.disnorge.no
DIS-Telemark	Rolf Harry Tande	35 57 15 90	leder@te.disnorge.no
DIS-Hedmark	Lillian Kristiansen	62 36 44 27	leder@he.disnorge.no
DIS-Buskerud	Remi Pedersen	32 72 39 92	leder@bu.disnorge.no

Martin Andreas Udbye

Willy Mørch, wmoerch@online.no

Min interesse for Martin Andreas Udbye startet allerede i 1978 da min sønn, Harald, i et gammelt skatoll fra 1790-tallet var uheldig og dro en skuff for langt ut slik at den falt i gulvet. Bak denne skuffen, pakket inn i et krøllet papir, lå en velbrukt fjærpenn og på papiret var det skrevet: MED DENNE PEN SKREV JEG "FREDKULLA". Den gang hadde jeg ikke en gang hørt om "Fredkulla", men da skatollet var et arvemøbel min svigerfar hadde i sitt eie, spurte jeg hvem denne MAU var. Min svigerfar, Fredrik Sigurd Udbye, hadde god kjennskap til MAU og hans komposisjoner og fortalte meg mye om sin oldefar. Fjærpennen og papiret ble bevart som det klenodiet det var. Jeg fikk også en notemappe i skinn av min svigerfar hvor det lå en del håndskrevne noter. Alt originalt materiale ble i slutten av 1980 overrakt Ringve Museum som den gang ble bestyrt av Jan Voigt, og meningen var at det skulle lages en egen utstilling med materiale fra komponisten.

I 1990 skrev to studenter ved Institutt for musikk og teater ved Universitetet, (vedlegg 1) at MAUs "Fredkulla" lå "nedstøvet" i arkiver. Det kom videre fram at Norges første komponerte opera aldri var fremført siden den ble skrevet i 1857-1858.

Uten den ringeste anelse om opera eller verdien av komposisjonen, startet jeg i 1991, sammen med en kamerat, arbeidet med å finne ut om det var arbeidet verdt å få urfremført denne komposisjonen. Vi knyttet til oss mange personer med kjennskap til musikk for å få deres vurdering. Alle våre kontakter var enig i at musikken var flott, selv om det eneste beviset for dette var en dårlig innspilling fra NRK i begynnelsen av 1950-tallet.

Etter mange lange dager og tungt arbeid, hundrer av timer med markedsundersøkelse og opprettelse av andre kontakter, innhenting av tilbud etc., kunne Roar Leinan dirigere Trondheim Symfoniorkester i uroppførelsen av Norges første opera, "Fredkulla".

Til å sørge for regien av oppsettet hadde vi knyttet til oss personer som Svein Winge og islendingen Sveinn Einarsson. Kostymer og solister var til en viss grad utlånt fra Norsk Opera. Hovedrollene ble sunget av Toril Carlsen, Elin Oscarsdottir, Roar Wik, Per Vollestad, Kjell Magnus Sandve, Knut Stiklestad og Øystein Dillan Vardehaug. Korinstruktør var Norunn Illevold Giske og scenograf var John-Kristian Alsaker.

Urfremføringen var en musikalsk gave til Trondheim i forbindelse med byens 1000-årsjubileum og ble satt opp i Olavshallen den 1., 3. og 4. februar 1997 med alle plasser utsolgt.

Urfremføringen den 1. februar resulterte i 10 minutters stående applaus fra et entusiastisk publikum, og avisene tok fram fete overskrifter den 3. februar. Martin Andreas Udbye hadde fått sin komposisjon fremført, 139 år etter at han skrev den ferdig, og vi følte vi hadde gitt ham en oppreisning for at vi i alle disse år hadde latt dette mesterverk støve ned i arkiver.

MARTIN ANDREAS UDBYE født 18.juni 1820. Død 10.januar 1889

Han ble født i Trondhjem av foreldre Ole Johan Udby (1784-1852) og Birgitte Øien Udby (1782-1867). Hans far var innflyttet fra Tynset rundt 1815 og skrev sitt navn uten "E" som ending ved innflyttingen. Han ble gift med Birgitte Øien, og sammen fikk de fire barn hvorav Martin var nummer 3 i rekken.

Familien levde i trange kår i Sanden, Trondheim, og det ble dårlig med utdanning på MAU da hans far, som var "toldrøinert" og rodde tollere til skip som ankom Trondheim, ikke hadde mer enn til "den skarve føde".

I 1844 giftet Martin Andreas Udbye seg med Lina Melby,

Som 10-åring lærte MAU noter av sin onkel Hans Øien og sin første violin fikk han kjøpt for 6 Ort (=kr.4,80). Da Martin var 16 år, begynte han som "Huslærer" for Garver Kinberg på Værdalsøyra, på tross av at han kun hadde den "ytterst tarvelige dannelsen som Allmueskolen i den tid kunne give at bygge på" som han selv skriver. Han fortsatte dette arbeidet for presten Erlandsen i Sparboen (Sparbu). I 1838 fikk han ansettelse som lærer ved Domsogns Almueskole der han virket i 38 år. "Allerede under oppholdet i Sparboen", skriver MAU i en nedtegnelse fra 1876, "forsøkte jeg, drevet av en indre trang, men uden ringeste kjennskap til musikkens teori, at danne melodier og tekster og utsætte dem".

MAU giftet seg i 1844 med Lina Melby, som var datter av en skipsfører. Sammen fikk de åtte barn hvorav seks fikk leve opp til voksen alder.

I 1851 foretok han en reise til Leipzig med midler, en gave på 100 speciedaler fra avdøde fru Gram, som han ble kjent med under sitt opphold som huslærer i Sparboden, og med et rentefritt lån på 200 speciedaler fra David Gram. I Leipzig studerte MAU "Theori, Orgelspill og Sang". Under sitt opphold i Leipzig fikk MAU fremført en overtire.

I 1844 ble han Organist ved Hospitalkirken etter avdøde Stadsmusikus Berg. I 1869 ble han organist ved Frue Kirke etter organist Lindeman. Fra 1852 var han ansatt som sanglærer ved "Latinskolen" (Kathedralskolen). I 1858 fikk han stipend på 300 speciedaler, og han fikk ennå en anledning til å reise ut for å studere musikk i Berlin, Leipzig,

Dresden, Wien, Munchen, Erlangen og London. MAU ble medlem av en kongelig nedsatt kommisjon som skulle "afgi ve betænkninger over L. M. Lindemans melodier til Landstads Salmebog".

I 1883 ble det skrevet om MAU at "som musiker staar Udbye i vort land i første række ved siden av Ole Bull, Kierulf og Behrens som foregangsmand og kjæmper for det nationale Reinsningsarbeide".

MAUs store komposisjon "Fredkulla" ble imidlertid antatt av "de beste" i Kristiania og skulle urfremføres på Christiania Theaters Opera i 1877. MAU ble invitert for å sette opp stykket og overvære premieren. Han reiste fra Trondheim med hest og vogn over Dovre til Hamar, der jernbanen hadde sitt endespor nordover den gang. Ferden over fjellet til fem dager, og det var mange skystasjoner den gang for bytting av hester. Vel framme i Hamar fikk han den triste nyheten at Christiania Theater var brent ned til grunnen, og alt hans komposisjonsarbeide var gått tapt: MAU hadde imidlertid liggende en kopi av arbeidet i Trondheim, men dette ble aldri senere satt opp før den ble urfremført 1. februar 1997.

Cand.Philos.W Kwetzinsky skrev i 1951 en biologisk rekonstruksjon av "Martin Andreas Udbys livsskjebne" som finnes i Statsarkivet.

NYE BØKER

INDUSTRI OCH HANDEL I SKÖN KOMBINASJON

AV Jan M. Keus

Vallornernas invandring till Sverige under 1600-talet är välkänd. Ändå saknas mycket kunskap om dessa tidiga invandrare. Varför flyttade de till Sverige? Hur länge bildade de en särskild grupp? Vad har de betytt för svensk järnhantering?

Ett unikt samarbetsprojekt mellan de historiska institutionerna vid Uppsala universitetet och Université Catholique de Louvain har imellertid resulterat i nytt vetande om dessa järnets människor. Rönen presenteras i Valloner där fjorton svenska och belgiska forskare kommer svaren närmare.

Bokens första del handlar om förhistorien i Vallonien och de livsbetingelser som människor där levde under. Skördarna slog fel under slutet av 1500-talet, flere pestepidemier bröt ut och i fjärran kunde invånarna nästan höra mullret från trettiåriga kriget.

Bokens andra del, Efter utflyttningen, beskriver bl.a. hur ett typiskt brukssamhälle fungerade under 1600- och 1700-talen; släkten De Geers historia; järnhandelns utveckling, men även hur nya tekniker och metoder infördes. Den avslutande delen ägnas mytbildningen kring emigrationen. Det visar sig att invandringen till Sverige varit förvånansvärt okänd i Belgien. I Sverige däremot räknar sig många som ättlingar till vallonerna och arbetarrörelsen använde valonbruken som metafor för rättvisa, framtidstro och teknikoptimism. Med en otäck rasbiologisk underton konstaterade 1930-talets politiker att trots "att dåliga produkter uppstår av rasblandning" hade vallornernas uppblandning med svenskarna slagit ovanligt väl ut.

Anders Florén och Gunnar Ternhag (red) Valloner - järnets människor
Gidlunds Förlag. Art nr 3615.

GÅRDER OG SLEKTER I BORGE OG TORSNES

AV Anne Marie Sandhaug

Medl.8091 DIS-Østfold

Har du slekt i Borge og Torsnes i Østfold, da er dette bøkene for deg!

For fjerde år på rad har jeg hatt gleden av å dra til Torsnes samfunnshus i Borge for å overvære markeringen av utgivelsen av årets gårds- og slektshistorie. Dette er en like stor begivenhet hver vinter for oss som er interessert i slekts- og lokalhistorie, og spesielt for de som har aner og også uopklarte slektsmysterier i Borge.

Markeringen av utgivelsen skjer i et stappfullt samfunnshus, forfatterne signerer og selger bøker. Det er kaffe og kakeservering. Svein Åstrøm bidrar med lysbildefordrag om gårder og personer som er omtalt i årets utgave, og krydrer fremvisningen med historier både fra livets sol- og skyggesider, hele tiden med innspill fra publikum, for bygda deler gladelig sine kunnskaper med Svein Åstrøm. Det er jo nettopp en av de ting som har gjort at resultatet er blitt så bra - nettopp denne kontakten med bygdas befolkning, og at de så gjerne bidrar med stoff til lokalhistorien.

Allerede etter at første bind kom ut i 1999, forsto vi at dette kom til å bli en gårds- og slektshistorie utenom det vanlige. Når EN bok på 393 sider kun omhandler gårdene Grimstad og Holm i Torsnes - hva har vi ikke da i vente!?! I forordet til bind I sier forfatterne at de nå etter mer enn 20 års arbeid har gleden av å presentere bokserien, og at de har som mål å gi ut ett bind hvert år, til sammen 10 bind. Og når man ser at ett bind består av ca. 400 sider, da kan man bare ane hvilke kilder disse tre har å øse av.

Innsamlingsarbeidet har som nevnt pågått i 20 år. Hver av forfatterne har sin egen spesialitet og på denne måten utfyller de hverandre. Svein Åstrøm drar rundt i husene og snakker med folk og

samler bildematerialet, Lars Ole Klavestad tar for seg stedsnavn i Borge, tegner av hus og landskap, og Karl Ottar Fjeld foretar dypdykk i arkivene og transkriberer og registrerer fra primærkildene. (En veldig forenklet beskrivelse av deres arbeid, vil jeg tro.)

Første bind tar for seg gårdene Grimstad og Holm; Andre bind omhandler gårdene Heie, Thorsø herregård og Humlekjør; Tredje bind omhandler gårdene Heieren, Fuglenebb, Glosli, Kjelsås, Rød, Veel og Korsteberg; Fjerde bind tar for seg gårdene Kile, Ødegård, Refsahl, Roppestad og Husvik med alle gårder, øvrig bebyggelse og slekter.

Foreløpig er det gårder i Torsnes som er omtalt. Femte bind vil også ta for seg Torsnes, og vil omhandle gårdene: Nes Herregård med alle husmannsplassene, Havna, Skallebakke, Kloppa, Stubbane, Berg, Skalle og Skallgård.

Men deretter, fra bind 6 vil forfatterene vende blikket ut fra Torsnes og ta for seg resten av Borge.

Målet er at alle som har bodd i Borge fram til ca. 1960 skal omtales, ikke bare storbønder og deres slekter, her vil du finne både stenhuggere og godseiere, husmenn, fiskere og leilendinger. Vi kommer nærmere innpå befolkningen enn i noen annen gårds- og slektshistorie jeg har lest. Personene omtales med fakta som fødselsdato, dåpsdato, giftermål, død og begravelse, antall barn osv, og det er viktig, men også i form av både sagn og anekdoter fra dagliglivet som knytter seg til personene, om hverdagsslit og høytider, morsomme og/eller sørgelige historier, ofte gjengitt av nålevende personer som kan fortelle om gamle dager, familiehistorier som har gått i arv i generasjoner, og på den måten gjøre stoffet levende for oss lesere.

Og veldig gladelig: Her er et hav av bildemateriale, både av personer og går-

NYE BØKER

der. Og folk er avbildet både i høytid og arbeid. I forordet til bind I sier forfatterne selv at de har samlet inn mer enn 2500 fotografier under forarbeidene til bøkene. Det er en fryd å studere alle disse gamle bildene, og sjansen er stor for at man selv snubler over et bilde av en fjern eller litt mindre fjern slektning. Når alle 10 bindene er utgitt, så er Borge blitt beriket med en gårds og slektshisotrie som kan gjøre enhver kommune grønn av misunnelse.

I et slikt hav av personopplysninger - ca. 30 000 innsamlede informasjonen pr. bind - må det nødvendigvis finnes feil, det er ikke til å unngå. Og forfatterne får tilbakemeldinger fra bygdefolket. Påtalte feil rettes opp i hvert etterføl-

gende bind. Dessuten har forlaget en egen hjemmeside på internett <http://gyldenstjerne.no> hvor rettelsene blir skrevet inn fortløpende.

Før siste bind (bind 4) ble utgitt i slutten av november 2002 proklamerte forfatterne beskjedent i Fredriksstad Blad: "Det er løsta som driver oss".

Jeg håper de beholder løsta i mange, mange år fremover, slik at alle 10 bind kan se dagens lys.

FORFATTERE:

Karl Ottar Fjeld - historie mellomfag fra UiO, har arbeidet som lærer, er nå EDB-konsulent. Har publisert en rekke lokalhistoriske artikler i lokalpressen

og Åbygge.

Lars Ole Klavestad - Landskapsarkitekt MNLA og karttegner. Utdannet ved Institutt for landskapsplanlegging, Norges landbrukshøgskole. I mange år drevet systematisk innsamling og kartlegging av stedsnavn, kulturminner, gamle gårdstun og tradisjon i Borge og Torsnes. Skrevet flere lokalhistoriske artikler om disse emnene.

Svein Åstrøm - Historie mellomfag fra UiO, gårdbruker i Torsnes og lærer på Borge ungdomsskole. Har skrevet en rekke artikler om botaniske og lokalhistoriske emner.

Forlag: Gyldenstjerne Forlag AS

Bokfest i Gamlebyen i Fredrikstad

DIS Østfold /m fl. inviterer til Bokfest i Gamlebyen, Fredrikstad 3-5.april 2003.

Bokfesten - som går over tre dager - er et samarbeidsprosjekt mellom Østfold fylkesbibliotek og Länsbiblioteket Västra Götaland. Norsk og svensk litteratur og historie står i sentrum. DIS-Østfold ble forespurt om å delta i planleggingen av det historiske programmet, samt til å

stille med stand, et tilbud vi selvfølgelig takket ja til.

De to første dagene - torsdag og fredag - vil bli viet litteraturen, og på lørdag settes fokus på historien. Østfold og Västra Götaland har mye felles historie. Dette

vil i fullt monn presenteres lørdag 5. April; Her er mange godbiter for dere med historiske og slektshistoriske interesser., LØRDAG 5.4 er dagen for oss slektsforskere, en rekke interessante foredrag, mange utstillere og GRATIS adgang.

I samarbeid med Øko-museum grenseland, Østfold historielag, DIS-Østfold, Fortidsminneforeningen og Landsarkivet for Gøteborg inviteres det til et rikholdig program på lørdag. (merk at det er flere parallellsesjoner):

11 00 - 11 30	Svenskeinnvandringen v/Svein Skahjem, lokalhistoriker
11 30 - 12 00	Slektsforskning for barn v/Sassa Burgren
11 15 - 12 00	Grenseland i ufredsår v/Arvid Johansen, Halden
12 00 - 13 00	Lunsj
13 00 - 13 30	Gode råd om eldre hus v/Fortidsminneforeningen, avd. Østfold
13 00 - 13 45	Granitt - stenhuggerne historie i grenselandet v/Rolf Danielsson, Borås Museum og Svein Norheim,
1415 - 15 00	Adelsslekter og setegårder i Smålenene og Båhuslen og Viglen 1400-1700 v/Tore Vigerust,
11 00 - 12 00	Häxprocesser i Båhuslen på 1600-tallet - Ebbe Schön presenterer sin nye bok Silverpipan.
12 00 - 15 00	"Hvorfor har kriminalitteraturen blitt påskelektyre?" - Krimforfattere presenterer egne bøker
11 00 - 15 00	Skriveverksted for ungdom og voksne
12 00 -	Pinoccio - teaterforestilling i Fredrikstad bibliotek.

Vi i DIS-Østfold håper at programmet kan være av interesse for DIS-Norges medlemmer i tilgrensende lokallag.

Ønsker du mer informasjon om selve bokfesten se www.bokfest.com
Så sees vi kanskje i Gamlebyen i Fredrikstad?
Hilsen styret i DIS-Østfold

Her ren Halvor «Gråtoppen»

AV Rein B. Borgersen

En kommentar til Finn Holdens artikkel SogD Nr. 4-2002

Ved henvendelse til Knut Felberg i DIS-Norge fikk jeg opplyst at fotnotene i artikkelen var falt bort. Når jeg allikevel finner det nødvendig å komme med en kommentar, er det fordi hovedinntrykket i artikkelen ikke endres nevneverdig av de manglende fotnotene. Jeg sikter da til det tredje avsnittet, det som omhandler Torbjørn Hallvardsson. I fotnote 3 står det at årstallet kan være en trykkfeil, mens avsnittet gir inntrykk av det motsatte.

TORBJØRN HALLVARDSSON PÅ ROALDSTAD

Jeg finner det riktig å presisere at kjøpsdatoen for gården Fiskvann var året 1493. Det går frem av diplommet DN VII 326, som er oppbevart i Aust-Agder Fylkesmuseum (tidl. Arendal Museum). Det sier oss at det var den samme Torbjørn Hallvardsson som sto for gårds-handlene både i 1482 og 1493. Dermed finnes ingen lakune mellom to stk "Torbjørner".

HALLVARD TORESSON I BISPEGÅRDEN 1436

I neste avsnitt nevnes Ludvig Daae som opphavsmann til teorien om at den Hallvard Toresson som var med Agmund Bolt under besettelsen av Oslo Bispegård vinteren 1436, skulle være identisk med Hallvard fra Drangedal (Tørdal). At Ludvig Daae trakk den konklusjonen, skyldes nok først og fremst at han ikke hadde den samme adgangen til Internett som vi har, og dermed gikk glipp av muligheten til å surfe seg gjennom Diplomatarium Norvegicum for å finne alternative muligheter. Hadde han hatt det, ville han nok raskt ha kommet til at Boltfamiliens talsmann, eieren av oldtidsgården Dilling i Råde, bar navnet Hallvard Toresson. Som Boltfamiliens nabo og fortrolige fremstår det som overveiende sannsynlig at det var denne Hallvard som var med Agmund Bolt i Bispegården. (DN XX 347 og IX 206)

AGMUND BOLT BONDEOPPRØRSLEDER?

Under overskriften "Oppstanden 1438" nevner Holden i første avsnitt at det var de nye skatte-påleggene og futenes fremferd bøndene reagerte på.

"Dette opprøret, som ble ledet av Agmund Sigurdsson Bolt, førte til at riksrådet gikk med på mange av opprørernes krav. Et brev ble satt opp og undertegnet". Dersom man leser brevtteksten, ser man klart at dette ikke er noe bonde- og allmuekrav. Det eneste definerte kravet Agmund Bolt hadde for å oppgi Bispegården, var at "han skulle komme i sitt behold igjen", det vil si at han skulle få tilbake sine adelsrettigheter (DN XVIII 736). Man kan derfor trygt avlive myten om at Agmund Bolt var noen folkefører. (Han oppnådde for øvrig senere å få Færøyene som len (DN II 727), med de inntekter som det kunne gi, men mye tyder på at han ikke fikk særlig glede av dette).

NAVNESKIKKER

Sagnene om Herren Halvor forteller om en mann som utøvet myndighet langt ut over det vanlige, og at folk aksepterte dette. Jeg finner det lite sannsynlig at selv en storbondesønn kunne oppkaste seg til de høyder og samtidig få aksept for det blant sine sambygdinge. Det er derfor naturlig å søke etter denne retten i arv. Etter å ha studert de gamle norske storslektene er jeg kommet fram til følgende: Jarl Erling Alvsson av Tanbergs datter Ingebjørg ble gift med Torer Håkonsson (Biskopsson), sønn av Oslobispen. Torer var Mariakirkens overhode og dermed rikets kansler. Deres datter Kristina (oppkalt etter sin mormor, Birger Brosas datter) ble først gift med Bjarkøyridderen Andrés Bjarnesson. Etter kort tid døde Andrés. Hennes andre gifte var med Ivar Ogmundsson Rova, og som skikken var, ble deres første datter oppkalt etter hennes første manns mor, og fikk navnet Cecilia. Hun ble gift med Torleiv Saksabjørnsson på Lindheim. To av deres sønner ble oppkalt etter slektstradisjonene, nemlig Bjørn og Ogmund. Det ser ut som om Bjørn forble ugift, mens Ogmund fikk sønnene Bjørn og Torer. Også her kan vi se at navneskikkene ble overholdt.

KLEVAR

Ifølge gavebrevet av 1397 (DN X 91) ga Ogmunds

bror Bjørn eiendommen Klevar til to "frendekoner", Hallvardsdøtrene Margareta og Gudrun. Det er overveiende sannsynlig at dette ble gjort fordi de to var "gift" med Ogmundssønnene og hadde barn med dem. På bakgrunn av at en "Hustru Margareta" er nevnt på Lindheim tidlig på 1400-tallet, er det naturlig å trekke slutningen at hun var "gift" med Torer, han var på den tiden prest i Sauherad. At deres sønn ble oppkalt etter sin morfar Hallvard, er helt i tråd med navneskikkene. At han igjen kalte sin sønn Torbjørn, har nok sin årsak i at han ville hedre både sin far Torer, og hans onkel Bjørn som ga arveretten til Klevar.

Som Holden skriver, vet vi ikke mer om Klevar før i 1535 da Hallvard Torbjørnsson fra Vrålstad selger gården til sin søstersønn Rolleiv Torsteinsson på Lindheim (DN XXI 813). Det finnes selvfølgelig en mulighet for at Vrålstadfolket har kjøpt gården i perioden 1397- 1535, men det mest nærliggende er at gården har vært i Vrålstadfolkets eie hele tiden. I så fall var de før omtalte Hallvardsdøtrene fra Vrålstad.

At det var slektsforbindelser mellom Vrålstad og Klevar, understrekes gjennom tvisten om gården Dale i Seljord. Da ble gården ifølge rettssaken i Skien 3.3.1554 ifølge arveretten overført fra Vrålstadætta til Klevarætta (DN X 744).

NAVNET "GRÅTOPP"

Det er verdt å merke seg at navnet Gråtopp ikke ble benyttet av Drangedølene om Herren Halvor før utpå 1900-tallet. Det er derfor overveiende sannsynlig at tilnavnet hadde en nedsettende betydning og at det var hans motstandere som satte dette navnet på ham. Det har vært spekulert i betydningen av navnet og det har vært vanlig å utlegge det som en mann med grå topp. I de gamle dokumentene er navnet skrevet som Gratop eller Gratoppe. Dersom man foretar en annen deling av navnet enn det vanlige Gratoppe, og i stedet splitter det i Grat oppe får man en helt annen betydning, muligens en "Gråtende flyktning". Sagt på dagens språk vil det gi noe i nærheten av en "Tåreperse" eller lignende.

KONKLUSJON

Ut fra det ovenstående trekker jeg konklusjonen at Herren Halvor hadde sine røtter både på Roaldstad (Vrålstad) og Lindheim i Sauherad. Sine Herre-rettigheter hadde han fra den norske høyadelen. Det er overveiende sannsynlig at Herren Halvor var den som av motstanderne ble omtalt som Hallvard Gråtopp. Han var ikke med Agmund Bolt i Bispegården, men var trolig Lindheim Skipreides re-

presentant på det senere Jersøymøtet (DN III 733). At telene ikke nådde fram med sine krav der, kan være bakgrunnen for det senere ranet på Brunla. DIS-Telemark

PS

Som en liten kuriositet vil jeg legge til Herren Halvors "Eventyrlige" slektstavle tilbake til Odins Bestefar. Gjennom Tanberg-Rein linjen kunne Jarl Erling Alvsson føre sin slekt tilbake til Harald Hårfagre og hans mor Ragnhild.

HER FØLGER HENNES ANETAVLE:

Hun var datter til Sigurd Hjort. Hans mor var Åslaug, datter til danskekongen Sigurd Orm i Øyet. Hans mor Åslaug var datter til Sigurd Fåvnesbane, sønn til Sigmund. Sigmunds far var Volsung, sønn til Rere. Hans far var Sige, en av Odins mange sønner. Odins foreldre var Bor og Bestla, Jutulen Bøltorns datter. Bor var sønn av æsenes stamfar Bure, han som ble slikket fram i isødet av urkua Audhumbla. Alt dette ifølge den danske Volsungesagaen.

HALLVARD GRÅTOPP

AV Finn Holden

Mange takk for kommentarene til Rein B. Borgersen. Som det sees av hans første avsnitt, har han lest fotnotene som dessverre ikke sto i Slett og Data. Det skyldes at mitt manus med de manglende fotnoter ble sendt ham samme dag som han telefonerte DIS-Norge.

Sitatet om bøndernes protest mot skattepåleggene i 1430-årene var hentet fra Cappelens Norgeshistorie, bind 4, s. 359. Amund Sigurdsson Bolt ledet et opprør i 1436. I Aschehougs Norgeshistorie 1996 står det at "opprørerne fikk en leder som hadde evne til å engasjere og organisere. Han het Amund Sigurdsson, og han fikk etter hvert det meste av Øst-Norge med seg." (bind 4, s. 163). Da vil ikke jeg følge Borgersen i å "trygt avlive myten om at Agmund Bolt var noen folkefører".

Ellers er jeg glad for at Rein B. Borgersen støtter min hypotese - og gjentar mesteparten av mitt resonnement - om at Herren Halvor (Gråtopp) var den samme som Hallvard Toresson, sønn av Margrete Hallvardsdatter og sira Tore Ogmundsson, og dermed arving til Klevar i Sauherad og Vrålstad i Drangedal og med slekt på storgården Lindheim i Sauherad.

"Slektstavlen" til Herren Halvor betrakter jeg, som Rein B. Borgersen, som eventyr.

ETTERLYSNINGER

Har du slekt du ønsker å etterlyse? Send en melding til etterlysning@disnorge.no og vi vil bringe etterlysningen ut til våre medlemmer.

Aktivitetsutvalget for slektsfaglig veiledning gjennomgår etterlysningene og kommer med tips og kommentarer. Forhåpentligvis til nytte og glede for alle.

ETTERLYSNING 1/2003 JOHANNESSEN, DRAMMEN/SVERIGE, 1858-1920

Kan noen hjelpe meg med opplysninger om Oskar Johannessen, født 1858 i Sverige? I folketellingen for Drammen 1900 bor han i Nøstebækveien med konen Mathilde Johannessen og fem barn. Han var murer og religion var 'Fri Mission'. Datteren Anna Sophia er min oldemor.

Tom Erik Ellingsen
Grevlingstien 3, 3060 Svelvik
tlf : 33784070
epost : Tom.Ellingsen@Drammenbilhavn.no
medlNr : 15930

Kommentar: Folketellingen av 1900 viser at eldste barnet er født i Drammen i 1889. Det er derfor bryet verdt også å undersøke folketellingen for 1891. Det kan dessuten være opplysninger om hvor i Sverige han kom fra i kirkebokas innflytningslister eller ved vigsel eller død. Forhåpentligvis vil også nyere folketellinger kunne ha mer detaljert informasjon.

ETTERLYSNING 2/2003 TRONDHEIM, BARFOD, - 1600

Jeg søker opphav til Jørgen Nielsen Barfod, født 1608, død 04.06.1663, gift med Abel Maria Frantz datter Frøling, født 1612, død 10.07.1683.

Alle opplysninger om disse to er velkomne.

Magne Krekling
Sjoa, 2670 Otta
tlf : 61236117
epost : fredogtoleranse@stiftelsen.no
medlNr : 7591

Kommentar: Det er utgitt flere slektsbøker om familien Barfod. De få opplysningene du har synes imidlertid å komme fra en kilde som er trykt i Norsk Slekthistorisk Tidsskrift over flere bind, i dette tilfelle bd XVI. Et nyttig hjelpemiddel her er fellesregisteret for NST på Norsk Slekthistorisk Forenings hjemmeside (www.genealogi.no). Du vil her finne henvis-

ninger på begge personer. Få også med deg fotnotene, ellers vil du gå glipp av viktige opplysninger i bd III s 101 (som det ikke er henvisning til i fellesregisteret).

ETTERLYSNING 3/2003 AUGUSTINIUSSEN/EVENSEN/DAM, RISØR, 1800-

Slekt fra Risør, Aust-Agder! Kjenner noen igjen disse navnene:

Augustinius Evensen og Maren Gurine Petersdtr Dam. De ble viet i 1833 i Risør og er mine tippoldeforeldre. Jeg har funnet disse barna etter dem:

1. Even Nils f. 24/3-1834 g.m. Anna Marie Kirkner, de fikk tre jenter, Marin Gurine, Hannah Christina og Martha Marie som ble gift med Ole Petter Nilsen fra Fredrikstad. Disse to fikk syv gutter; Olaf Marinius, Hans Magnus, Nils Leonard, Karl Laurits, Ansgar Martin, Hans Magnus, Even Nicolai. Jeg tror Olaf Marinius utvandret til USA i 1903, de andre vet jeg ingen ting om.

2. A J. Dorthea ca. 1840 var ugift i 1865

3. Hanna Petrea f. 16/8-1845, g. 5. jan 1877 med Jens Christian Olsen i Risør, mine oldeforeldre, de har jeg etterkommere etter, men vet lite om dem ellers.

4. Karen Bergitte f. ca. 1851 ugift i 1865. Hvis noen kjenner igjen noen av disse navnene, vennligst ta kontakt med meg på telf. 22212815 eller send med en e-mai til min post.adr..

Marion Erichsen
Ragnhild Schibbysvei 26, 0958 Oslo
tlf : 22212815
epost : bjorn.eriksen@chello.no
medlNr : 13623

Kommentar: Det er litt uklart hvorvidt det søkes etter etterkommere, forfedre eller begge deler. Navneformene viser at den viktigste enkeltkilden her er folketellingen for 1865. Er hensikten å finne etterkommerne, vil det være naturlig å følge familien også i 1875- og evt. 1891-tellingene. Det kan evt. også undersøkes om bygården i Kirkegadens historie kan følges gjennom kommunearkivet.

ETTERLYSNING 4/2003 ALFREDSEN, BORGE-FREDRIKSTAD, 1900-

Kjell Ferdinand født: 24.08.1927 døpt: 16.10.1927 Borge, Fredrikstad.

Foreldre: Ungkar, stenhugger Frank Didrik Alfredsen, gift kone Thordis Gudrun.

Etterlyser etterslekt av Frank Didrik Alfredsen, eller de som kan ha kjennskap til ham.

Jane Østnes Hansen
epost: post@jane.no
medlNr: 6909

ETTERLYSNING 5/2003 FOLSTAD, SKEDSMO, 1880-

Hans Engebetsen Folstad født: 26.04.1880 døpt: Gislebakken, Strømmen, Skedsmo

Foreldre: Ingebret Johansen Folstad, Karen Helene Olsd

Etterlyser all informasjon om foreldrene.

Jane Østnes Hansen
epost: post@jane.no
medlNr: 6909

ETTERLYSNING 6/2003 JAKOBSDATTER/HENRIKSEN, LOFOTEN/FINLAND/SALTEN/RANA, 1800-

Hei ! Etter 1 års "etterretning" står jeg fast:

1) Inga Jakobsdatter, født 1870 i Buksnes (Lofoten), min oldemor, gift med Anders Larsen, født ca. 1859 i Øksendal. Inga var pleiedatter hos Strand, Gjerstad, i flg bygdeboka fra Buksnes. Jeg ønsker mer info om begge.

2) Johan Jakob Henriksen, født ca. 1857 i Iisalmi, Finland, min oldefar, gift med Amalie Eliasdatter, Leirjordfall, Saltådal (hennes foreldre var Pernille Eriksdatter, Hjartåsen, Rana og Elias Holgersen, Storbvolden i Rana). Hvor finner jeg mer info om finlenderen og deres ekteskap? Jeg har vært i kontakt med statsarkivene, men de har ingen opplysninger. Jeg har også bygdebøkene, men ingen svar. Meget takknemlig for tilbakemelding!

Gry Onarheim Dahlmo
Lyngveien 3, 2830 Raufoss
epost : dahlmo@tiscali.no
medlNr : 15609

Kommentar: Ingas fødested er oppgitt under pleiefamilien i folketellinga i 1875, hvor fødselsåret forøvrig er oppgitt til 1871. En pleiebarnsplassering har også ført til en omfattende saksmengde i sosialdelen av kommunearkivet, dersom dette er bevart. Familie nr. to har tydeligvis flyttet en del ganger. Siden de er bosatt i Bodin i 1900, kan det være bryet verdt å henvende seg direkte til bygdebokforfatteren (terje@gudbrandson.no). Har familien forresten vedlikeholdt det fengende fornavnet Blenda?

ETTERLYSNING 7/2003 PYTTERUD/MOLZAU, GJØVIK/OSLO, 1900-

Vi holder på å skrive slektsbok og ønsker å komme i forbindelse med, eller få opplysninger om etterkommere etter:

1. Mina Julie f. 1857 i Rødenes og Franz Eriksen Pytterud, 1862-1935, født i Rødenes, død på Gjøvik.

2. Elisabeth f. 1910 i Skien og Erik Molzau f. 1906 i Oslo.

Henry Rogstad
Postboks 201, 1804 SPYDEBERG,
epost: henry.rogstad@c2i.net
Tlf. 69 83 84 14
medlNr: 9910.

ETTERLYSNING 8/2003

JON IVERSEN, TØNSÆT PRESTE- GJELD/NORD-ØSTERDAL/HEDMARK, 1750-

Jeg etterlyser etterkommere eller noen som kan gi meg hjelp til å finne noe om min tippoldefar Jon Iversen.

Født 1800 (1795?). Sønn av: Goro Jønsdatter født 1771 og Iver Iversen født 1765.
Barn: Jon Iversen, Iver Iversen og Goro Iversen

Jon Iversen flyttet til Levanger og giftet seg med Christiane Larsdatter 20.4.1824 og fikk disse barna: Iver Olaus født 17.11.1824, Jørgine født 5.4.1827, Severin født 11.4.1830 (flyttet til Kjerringøy ved Bodø), Johan Christian født 22.11.1835, Martin født 5.12.1838 (flyttet til Kjerringøy ved Bodø).

Kitt H. Martinsen
Einmoveien 33, 8009 Bodø
Telefon jobb 75541786-privat 75530185
epost: KITT@KREATIVDAME.COM
e-mail jobb: kitt.martinsen@ovds.no

ETTERLYSNING 9/2003

HENSCHIE, HISØY/AUST-AGDER, 1900-

Jeg etterlyser etterkommere til Johannes Andreas Henschien født 1877 i Vestre Moland, gift 1899 med Agnes Kristine Olsen født 1877 Liknes/Lyngdal. I folketellingen 1900 er de bosatt på Hisøy.

Tom Arne Tobiassen
Egelandsbakken 10, 4480 Kvinesdal
epost: tomtob@online.no
medlNr: 16058

Kommentar: Et enkelt forsøk vil være å kontakte skifteretten for å se hvem som representerte dødsboet.

ETTERLYSNING 10/2003

SVENDSEN, AKERSHUS?, 1900-1980

Karl Eugen Svendsen eller Eugen Karl Svendsen eller Eugen Svendsen, ca. 20 år i 1939, da bosatt i Ås, jobbet kanskje som snekker/møbelsnekker.

Han er antakelig født 10.05.1919, død 18.11.1980, var da bosatt i Ås kommune.

Er det noen som vet hvor denne mannen var født?

Svært takknemlig for ledetråder.

Unni Synnøve Markussen
Skjærstad, 9402 Harstad
tlf: 77060220
epost: unnimark@frisurf.no
medlNr: 15758

Kommentar: Fødested vil vanligvis være innberettet sammen med dødsfallsmeldingen.

ETTERLYSNING 11/2003

ANNE PEDERSDTR./MARTIN NILSEN, MODUM/BÆRUM/LYSAKER, 1865-1875- 1893

Anne Pedersdatter ble født på Modum 30.08.1837 og ble gift med møller Martin Nilsen født ca. 1835 i Asker. I folketellingene både i 1865 og 1875 bor de på Lysaker Mølle med barna Lovise f. 1865, Amalie f. 1867, Anna f. 1872 og Birthe Marie f. 1873. I skiftet etter Annes mor i 1893 er Anne nevnt som: enke 55 år Lysaker.

Er det noen som kan være behjelpelig med ytterlige opplysninger om denne familien og deres etterkommere, håper jeg at dere tar kontakt med meg.

Odd Brenne
Hyllveien 21, 3340 Åmot
tlf: 32785596
epost: od-brenn@online.no
medlNr: 14296

Kommentar: Mølleren må være død mellom 1875 og 1893. Dødsfallsregistreringen kan gi nærmere opplysninger om fødetid og sted. Folketellingen 1891 kan si noe mer om hvor mange av barna som fortsatt var i redet.

ETTERLYSNING 12/2003

DAGNY, MARKENS TVERGATE, BERGEN, 1950(?) -TALLET

Opplysninger ønskes om en Dagny, bosatt i Markens Tvergate i Bergen på 1950(?)-tallet. Hun var sannsynligvis enten en datter av Oline Bessesdatter f. 1845 i Lindås, eller datter av et av Olines barn, muligens Berta gift Pedersen (?) f. 1874.

Dessverre er ikke mer kjent om Dagny. Hun er nevnt i et brev fra 1950-tallet fra amerikaneren Ben Bessesen, sønn av Olines bror Sjur Bessesen som emigrerte i 1886.

Jan Finjord
jfinjor@online.no
medlNr: 8285

ETTERLYSNING 13/2003

TIMDAL, SAULAND/HJARTDAL, CA. 1800-1900

Søker etter slekt eller andre som har opplysninger om en familie som holdt til på en plass ved navn TIMDAL i Sauland, Hjartdal.

Anne Sørensen
epost: fam.s@c2i.net
medlNr: 16168

ETTERLYSNING 14/2003

NILSDATTER/JENSEN/WEVLE, SNARSET I NORDLAND/HAUS I HORDALAND, 1867-

Min oldemor Hilda Nilsdatter var født på Snarset i Nordland i 1867 og døde i barsel i Bergen ca. 1892.

Hilda traff faren til min bestefar i Nordland uten at jeg kan tidfeste når, og de dro sammen til Bergens-traktene hvor min bestefar Daniel Nilson Jensen ble født i 25.09.1892.

Alt jeg vet om min oldefar er at han het Jens og at familien hans kom fra Haus i Hordaland og at det er en eller annen forbindelse med en slekt som heter Wevle.

Etter at Hilda døde i barsel med Daniel, tok Jens med barnet til barnets bestemor, Ingeborg Anna Ellingsdatter, på Snarset hvor han senere vokste opp

Kan noen hjelpe meg videre.

Arne D. Bäckström
Kastfjord, 9402 Harstad
e-post arne-d-b@online.no
medl: 15654

ETTERLYSNING 15/2003

GOTFRED/BRAATHEN/CLEMETS DATT ER, SNARUM I MODUM, 1883 -

Gotfred ble født på Snarum i Modum, Buskerud 09.02.1883, døpt 13.05.1883 Snarum Sogn.

Hans mor het Carolinge Clemetsdatter f. 1861 fra Langerudteje. Min morfar Søren Hansen Braathen står oppført som far i kirkeboken, men han og Caroline var ikke gift. Morfar reiste til Canada 02.06.1882 og var borte i 13 år.

Da han kom tilbake ble han gift med Eline Othilie. Disse fikk fem barn.

Min mor (Gotfred's halvsøster) ble født i 1915 som yngste datter av fem søsken. Det var en tilfeldighet at Gotfred ble oppdaget.

Mor fyller 87 år i 2003 og både hun og jeg er veldig interessert å få kontakt med mulige etterkommere av Gotfred.

ETTERLYSNINGER

Gerd Ødegaard
Linneaveien 87
3050 Mjøndalen
E-post: gerd@regnskapsjefen.no
E-post: gerd.odegaard@c2.net
Medl.nr. 7739

ETTERLYSNING 14/2003

IVERSEN CHRISTENDSTR., TJELDSUND/ST. PETER USA, FRA 1871

Jeg er interessert i å finne etterkommere av Karen Christensdtr. og Tobias Iversen. Karen og Tobias bodde flere steder i Tjeldsund, før de solgte gården på Ramnes og utvandret til Amerika. Ved folketellingen i 1865 besto husstanden av gårdbruker og selveier Tobias Iversen, hans kone og de to døtrene Anna Iverine og Jomine Rebekka. Familien hadde tjenestefjanta, enken Marta Malene Nilsdtr, 38 år og fra Trondenes.

Tobias og Kristoffer Johan Eliassen kjøpte gården Ramnes ved kgl. skjøte datert 25/3-1863, for 240 spd. og årlig jordavgift på 1 t. 1,4 fdk bygg. Tobias solgte gården i 1870 til Søren Vang, og tok utflytting til Amerika 1/5-1871. 24/5-1871 forlater familien Norge. De reiste med dampskipet "Tasso". Billettene var kontraktert den 23/5-1871.

Dette fant jeg på Harstad bibliotek den 10/5-1996:
Stand og stilling, navn, alder, hjemsted, bestemmelsested
gårdbruker Tobis Iversen, 35 aar, Ofoten, St. Peter

kone Karen Christensdtr., 32 aar, Ofoten, St. Peter
datter Anne Iverine Tobiasdtr. 7 aar, Ofoten
datter Rebecka Tobiasdtr., 4 aar, Ofoten
søn Ole Andreas Tobiasen, 3 aar, Ofoten
Thomas Christoffer Tobiasen Diebarn, Ofoten

Dampskip, Kontrakteres, dato, Forevist datum
Tasso, 23 05, 1871, 24 05 1871

Senere kommer det et kort til Andreas, broren til Tobias. Det må være skrevet etter 1912 fordi den eneste Petra jeg finner i familien er Petra Andreassen som er gift med Theodor, sønn til Andreas, og de giftet seg den 04 11 1912. Petra må ha skrevet et brev til Amerika og så fikk hun et svar, muligens i første halvår i 1913. Det er fortalt meg at kortet kom fra Seattle. Bodde de der? Eller i Chicago. Slik lød brevet:

*Kjære Broder og familie
Vi lever vel til Dato. Vi er nu gamle og svage.
Kan af ganske hjerte sige hidtil har herren
gjort alt vel for os. Vi ser af Petras breve dere
lever vel. Unskjend at dere maatte vente før
dere fikk kort. Andreas, om du vil vere saa snil
spørge Nils om han har modtaget de som vi
sente, og skriv til os saa vi faar høre om dere
faar disse kort. Dette billede er av Tobias og
Karen og vår datter Karoline. De øvrige børn
er borte fra hjemmet.
Tobias og Karen*

Karen Christensdtr. ble gift i Lødingen kirke, 13.11.1862, med Tobias Iversen f.01.01.1835. Den 30.04.1870 bodde de på Ramnes, Tjeldsund.

Bosatt i USA fra 24.05.1871

Skjalg Vangen
Ellev 6, 9408 Harstad
tlf : 77 07 13 96
epost : skjalg-v@frisurf.no
medlNr : 11119

ETTERLYSNING 17/2003

DØSVIK, ØRLANDET, CA 1750 - 1900

Søker etterslekt til mine aner fra Ørlandet.

Hans Jensen, Uthaug og Kiersten Atensdtr. fikk sønnen Tøger Hansen, født 1733, gift med Malena Sivertsdtr. Deres sønn Hans Tøgersen Opphaug, født 1771, gift med Ane Kirstine Ølsdtr. Deres sønn Ole Hansen Døsvig, født 1798, død 1866, gift med Andrea Johannesdtr., født 1815, død 1861. Deres datter (min farmor) Ellen Oline Olsen, født 1853, død 1912, gift med Ole Andreas Sivertsen Gjervan.

Andreas foreldre var Johannes Olsen Døsvik og Marit Hemmingsdtr.

Elsa Jervan Håker
Skolegt.18a, 9404 Harstad
tlf : 77066071
epost : elsajerv@frisurf.no
medlNr : 3033

Nordisk Slektsforskertræff 2003

25.-27. april i Mariehamn, Åland - et NORDGEN arrangement

Organisasjonene som deltar i NORDGEN samarbeidet deltar med hvert sitt foredrag. Så langt er følgende klart:

- ✓ **Birgit Flemming Larsen:** Oversete kilder i jagten på udvandrede slægtninge
- ✓ **Bjørn Strøm:** Konsekvenser av multimedia og beslektet teknologi for slektsforskning
- ✓ **Charlotte Jensen:** Över-Öresund - hemsida för personforskning över Öresund
- ✓ **Göte Sundberg:** Ålands sjöfart och dess personhistoria
- ✓ **Jo Rune Ugulen:** Finske krigsfanger i Bergenområdet under Store nordiske krig
- ✓ **Leif Methers:** Befolkningens rörlighet inom samt till och från Norden under 800 år-en översikt
- ✓ **Ted Rosvall:** Moderna register och sökvägar

OBS: Ingen deltageravgift!

Utstillinger bl.a. av deltagende organisasjoner, åpent fra 10⁰⁰ på lørdag til 14⁰⁰ på søndag. Ekskursjon fredag ettermiddag. Konferansen arrangeres av Genealogiska Samfundet i Finland og de øvrige deltagerne i NORDGEN samarbeidet:

DIS-Danmark; Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie; Sammenslutningen af Slæktshistoriske Foreninger
DIS-Norge; Norsk Slekthistorisk Forening
Föreningen DIS; Genealogiska Föreningen; Sveriges Släktforskarförbund

DIS-Norge formidler påmeldinger, bruk e-post **kontor@disnorge.no** eller telefon **22 36 11 22**.

Se **www.nordgen.com** for oppdatert informasjon om arrangementet.

KALENDER

MARS

- ✓ DIS-Troms - lørdag 1 mars 2003
10:00 Høyskolens lokaler, Strandveien
Tromsø Lørdagsseminar
- ✓ DIS-Sogn og Fjordane Årsmøte -
lørdag 1 mars 2003 11:00 Førde (Mo)
Sunnfjord Museum Etter valet blir det
tema om bilethandsaming.
- ✓ DIS-Rogaland Brukermøte Embla
Familie og Slekt - tirsdag 4 mars 2003
18:30 Sandnes Kafeteria på Lura
Bydelshus
- ✓ DIS-Vest-Agder har årsmøte -
tirsdag 4 mars 2003 18:30 Kristiansand
Tekniske Skole Årsmøte med datatema.
- ✓ DIS-Oslo/Akershus Årsmøte -
onsdag 5 mars 2003 18:00 Riksarkivet
Det vil bli et foredrag før selve årsmøte.
- ✓ DIS-Rogaland Slektsdrøs og Internett
torsdag 6 mars 2003 18:00 Stavanger ,
Godalen videregående skole
- ✓ DIS-Sør-Trøndelag - torsdag 6 mars
2003 18:30 Rostenhallen Utveking av
data mellom slektsforskere med særlig
vekt på GEDCOMv/Finn Karlsen
- ✓ DIS-Hordaland-Kvinnherad - torsdag
6 mars 2003 19:30 Kvinnherad biblio-
tek, Husnes
- ✓ DIS-Østfold Årsmøte - lørdag 8
mars 2003 11:00 Skjeberg Høk Kro &
Motell, Ingedal Årsmøte
- ✓ DIS-Haugaland medlemsmøte -
mandag 10 mars 2003 19:00Haugesund ,
Havnaberg Eldresenter Inviterer våre
medlemmer til slektsprat.
- ✓ DIS-Rogaland Brukermøte Brothers
Keeper - tirsdag 11 mars 2003 18:30
Sandnes Kafeteria på Lura Bydelshus,
- ✓ DIS-Salten slektshistorielag -
torsdag 13 mars 2003 20:00 Bodø
Biblioteket ÅRSMØTE 2003, etterpå:
Søk i digitale kilder på internett v/Einar
Agersborg
- ✓ DIS-Telemark ÅRSMØTE - mandag
17 mars 2003 18:30 Osebakken v.g.s
- ✓ DIS-Hordaland Foredrag - onsdag 19
mars 2003 19:00 Bergen Kronstad
Hovedgård Hvordan folk flest fikk etter-
navn i Norge! v/Ivar Utne
- ✓ DIS-Vestfold arrangerer møtetirsdag
25 mars 2003 18:30 Marinemuseet i
Horten kl. 18:30.

- ✓ DIS-Rogaland - onsdag 26 mars 2003
18:30 Statsarkivet i Stavanger
Slektsbehandlingsprogrammet PRO-
BAND. v/Georg Sverdrup
- ✓ DIS-Rogaland Brukermøte Family
Tree Maker - torsdag 27 mars 2003
18:30 Sandnes Bibliotek

APRIL

- ✓ DIS-Rogaland Brukermøte Embla
Familie og Slekt - tirsdag 1 april 2003
18:30 Sandnes Revyloftet, Lura bydels-
hus
- ✓ DIS-Vest-Agder - tirsdag 1 april 2003
18:30 Kristiansand Statsarkivet
"Lystgårdene rundt Kristiansand - En
lykkelig tid". v/Sissel Jakobsen
- ✓ DIS-Oslo/Akershus - onsdag 2 april
2003 18:00 Riksarkivet Slektsbok, fra
ferdig manus til slektsbok. v/Morten
Kjellesvig,
- ✓ DIS-Rogaland Slektsdrøs og Internett
torsdag 3 april 2003 18:00 Stavanger ,
Godalen videregående skole
- ✓ DIS-Sør-Trøndelag - torsdag 3 april
2003 18:30 Rostenhallen
- ✓ DIS-Hordaland-Kvinnherad - torsdag
3 april 2003 19:30 Kvinnherad bibliotek,
Husnes
- ✓ DIS-Salten slektshistorielag - tors-
dag 3 april 2003 20:00 Bodø Biblioteket
- ✓ DIS-Østfold - lørdag 5 april 2003
Ridehuset Gamlebyen i Fredrikstad DIS
Østfold har egen stand med PC og pro-
gramvare under arrangementet "Ord
uten grenser", Vårt tema er "Veien fra
kildene til PC'en" v/Tore H. Vigerust
- ✓ DIS-Norge tillitsmannskonferansen
lørdag 5 april 2003 - søndag 6 april 2003
Hurdalssjøen Hotell
- ✓ DIS-Haugaland - mandag 7 april 2003
19:00 Haugesund , Havnaberg
Eldresenter
- ✓ DIS-Hordaland Brukermøte - onsdag
16 april 2003 19:00Bergen , Kronstad
Hovedgård
- ✓ DIS-Rogaland - onsdag 23 april 2003
18:30 Statsarkivet i Stavanger
Medlemsmøte
- ✓ DIS-Vestfold - tirsdag 29 april 2003
18:30 Stokke bygdetun Med Vestfold
slektshistorielag.

MAI

- ✓ DIS-Rogaland Brukermøte Embla
Familie og Slekt - tirsdag 6 mai 2003
18:30 Sandnes Lura Bydelshus
- ✓ DIS-Oslo/Akershus - onsdag 7 mai
2003 18:00 Riksarkivet Presentasjon av
slektsprogrammet TMG v/ Kåre A. Lie.
- ✓ DIS-Sør-Trøndelag - torsdag 8 mai
2003 18:30 Rostenhallen
- ✓ DIS-Salten slektshistorielag - torsdag
8 mai 2003 19:00 Bodø Krigshistorisk
utflukt til Bremnes fort v/Odd Horsdal
- ✓ DIS-Hordaland-Kvinnherad - torsdag
8 mai 2003 19:30 Kvinnherad bibliotek,
- ✓ DIS-Haugaland - mandag 12 mai
2003 19:00 Haugesund , Havnaberg
Eldresenter
- ✓ DIS-Rogaland - onsdag 21 mai 2003
18:30 Soma militærleir Rogaland
Krigshistorisk Museum dokumenterer
og formidler militære og sivile hendelser
fra lokalsamfunnet under 2. verdenskrig
- ✓ DIS-Hordaland - onsdag 21 mai 2003
19:00 Kronstad Hovedgård "Gravplasser
og kilder i USA" v/Liv Marit Haakenstad
- ✓ DIS-Østfold - lørdag 24 mai 2003
Busstur til Hamar
- ✓ DIS-Vestfold - tirsdag 27 mai 2003
18:30

JUNI

- ✓ DIS-Oslo/Akershus - onsdag 4 juni
2003 18:00 Riksarkivet Foredrag av for-
fatter Bente Heuch om boka "Flott slekt
på Romerike".
- ✓ DIS-Hordaland-Kvinnherad - torsdag
5 juni 2003 Kvinnherad bibliotek,
- ✓ DIS-Salten slektshistorielag - torsdag
5 juni 2003 19:00 Bodø Spor i skog -
arkeologisk utflukt til helleristningen i
Vågan v/Lars Erik Narmo, arkeolog
- ✓ DIS-Hordaland Tur - lørdag 14 juni
2003 Nordhordland
- ✓ DIS-Vestfold - lørdag 14 juni 2003
Fylkesmuseet i Tønsberg Sammen
med Buskerud Slekthistorielag og
Vestfold Slekthistorielag.

Amerikareiser

TUR TIL HØSTFESTEN

I forrige nr. omtalte vi Kulturreisers tur til den berømte høstfesten i Minot, Nord-Dakota. Vi har hatt en del tilbakemeldinger fra interesserte og det er åpenbart at mange har hørt om høstfesten og har slekt i USA. Kulturreiser har fortsatt noen ledige plasser, men det blir fort fullt. Har du spørsmål ta kontakt med www.kulturreiser.no, Tone Eike

VEILEDNINGSTJENESTE FOR AMERIKANERE

Vi som har mye slekt og venner i Nord-Amerika har hatt mengder av henvendelser fra amerikanere som ønsker hjelp til å finne frem til slekt og svar på slektsproblemer i Norge. De har et større problem enn vi har den andre veien, nemlig at de normalt ikke forstår språket. Vi har strukket oss langt for å finne svar på spørsmål, av og til kan vi føle at det går litt langt. Men at behovet for hjelp er der kan det ikke være særlig tvil om.

I styret har vi vurdert om vi skal stille med stand på høstfesten for å få kontakt med amerikanere og verve medlemmer derover. Vi er foreløpig noe avventende, for vi vet ikke hvilket veiledningsbehov det måtte kunne utløse. På høstfesten kommer det opp mot 80.000 mennesker, stort sett med norsk slektstilknytning.

Hva med å tilby dem en betalt veiledningstjeneste? Det ville gjøre det mulig å strekke seg lengre og tilby dem mer kvalifisert hjelp.

En utmerket mulighet for å teste ut ideen måtte være å stille opp på høstfesten og prøve ut i hvilken grad amerikanerne er villige til å betale for å få vite mer. Med et publikum på 80.000 mennesker kan man regne med å få en god pekepinn på om det er liv laga.

Styret håper at noen tar utfordringen. Et stort antall nordmenn har slektsinteresser i Nord-Amerika, og dermed stor interesse av at DIS markedsfører slektsgransking på denne siden av Atlanteren. Medlemmene vil gjennom medlemsregisteret og DISTreff kunne finne slektsforbindelser man har lett lenge etter.

Hermed er ideen lansert...

PRESENTASJON AV DIS

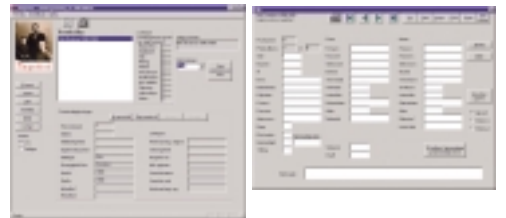
DIS-kontoret bidrar gjerne med brosjyrer og annet materiell for dem som måtte være interessert i å ha noe med seg over til høstfesten.

Tilbakemeldinger og spørsmål/kommentarer på e-post: ogilje@online.no eller tlf. 67 90 46 35.

Osvald Gilje

Augustus kommer

I skrivende stund arbeider programutvikler Jan Kjetil Andersen og DIS-Norges aktivitetsutvalg for kilderegistrering hektisk med finpussen av Augustus versjon 1.0, det nye Windows-baserte kilderegistreringsprogrammet. Riktignok et par måneder forsinket, men i programvarebransjen er jo ikke det noe å snakke om! I denne hektiske innspurten blir det ikke tid til noen nærmere omtale av programmet i dette bladet, men til gjengjeld håper vi at programmet vil bli lansert omtrent på den tiden da dette leses. Følg med på www.disnorge.no og ta eventuelt kontakt med kilderegistreringskoordinatoren i ditt lokallag.

Over t.v.: Skjermbildet etter oppstart av Augustus 1.0

Over t.h.: Bilde av en registreringsside i Augustus

Alle medlemmer av DIS-Norge som deltar i kilderegistreringsaktiviteten vil få fri tilgang til programmet.

Jan Eri

Slekten Holmboe

Slekten Holmboe gjennom 400 år med sidegrener

To bind, innbundet, fargestrykk, 16.460 personer er omtalt.

En ny, spennende slektsbok. Lærerik og nyttig for deg som hører til slekten Holmboe eller som vil ha gode råd og tips om det å lage en slektsbok.

Boken inneholder en beskrivelse av slektens opprinnelse og utbredelse, personomtaler og bilder av en rekke familiemedlemmer, samt statistikk over slekten.

Kjøp boken nå, og motta kostnadsfritt en veiledning om hvordan du kan lage en slektsbok.

Nærmere informasjon: Slektsboken, Haugåkerveien 25, N-3132 Husøysund

<http://holmboe.slekt.no/>

NY
BOK!

Nr. 2-2003 kommer i mai. Neste nr. deretter kommer i oktober.
Stoff til neste nummer må være redaksjonen i hende innen 22. april 2003.